

A photograph of children playing soccer on a green field. In the foreground, a boy in a red shirt is seen from the back, looking towards a girl in a black shirt who is looking up at a soccer ball in the air. The background shows other children playing, a fence, and a forested hillside under a clear blue sky. A large, white, stylized title 'KOUVOLLA' is overlaid across the middle of the image.

# KOUVOLLA

## Kouvolan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026

Väestön hyvinvoinnin tila 2025, käsittely aikataulu: kaupungin jory 22.4, kh 27.4, kv 11.5.

# Sisältö

	Dianumero
Tausta	3
Johdanto	4
1. HYTE-kerroin	5-16
2. Hyvinvointi- ja järjestökysely	17-21
3. Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa	22-27
4. Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti	28-30
5. Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin	31-34
6. Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö	35-39
7. Yhteenveto: positiiviset kehityskulut, negatiiviset kehityskulut	40-41
8. Käsittely	42
Linkit	43

# Tausta

- Lain sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 6 §:n mukaan kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.
- Lisäksi kunnassa on valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.
- Hyvinvointisuunnitelma 2025-2029 toteutettiin osana kaupungin talousarvioprosessia.
- Kouvolan laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2025-2029 tavoitteeksi on asetettu;

Painopiste 1. Terveelliset ja hyvinvointia tukevat elintavat:

Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti

Asukkaiden arjen voimavarat ja mielenterveys vahvistuvat

Asukkaiden perustaidot ja hyvinvointi vahvistuvat

Painopiste 2. Merkityksellinen elämä ja turvallinen arki:

Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin (alueellinen)

Yhteisöllisyys lisääntyy ja yksinäisyyden kokemus vähenee (alueellinen)

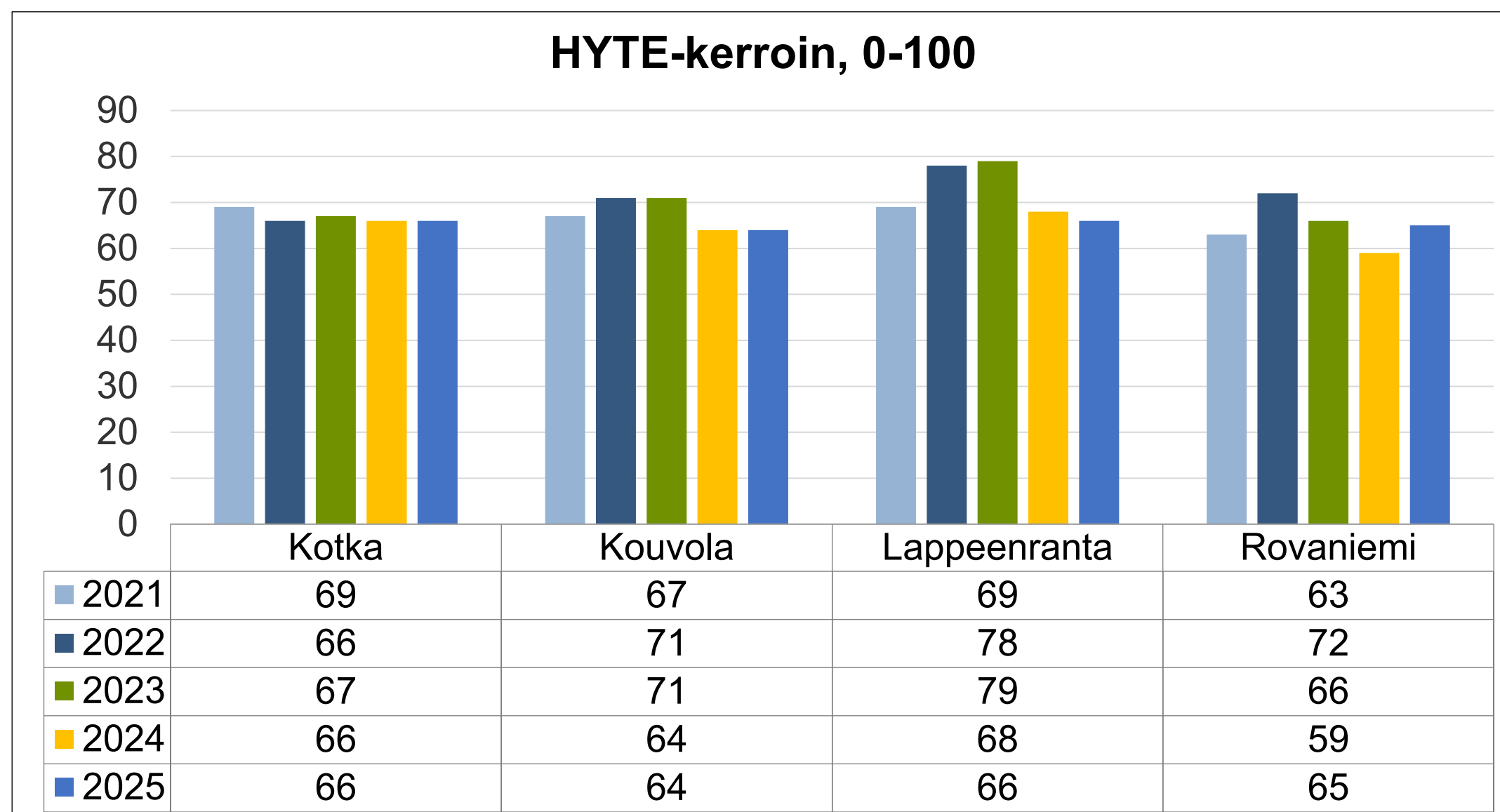
Sosiaalinen, fyysinen ja digitaalinen esteettömyys paranee

# Johdanto

- Hyvinvointikertomus 2026 kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2025. Tähän kertomukseen on valittu teemoiksi;
  - HYTE-kerroin - hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin on kannustin, joka vaikuttaa kuntien saamaan valtionosuuteen. Se perustuu kuntien tekemään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön.
  - Hyvinvointikysely ja järjestökysely – vuosittain toteutettava Kouvolan kaupungin laatima kysely, jossa on vaihtuva vuositeema. Hyvinvointikysely on toteutettu vuodesta 2018 ja järjestökysely vuodesta 2024. Vuonna 2025 teemana oli liikkuminen.
  - Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa – kysely toteutettiin kaupungin toimialojen esihenkilöille ja osin asiantuntijoille.
  - Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti, johon on koottu liikkumiseen liittyviä indikaattoreita
  - Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin, johon puolestaan on koottu työttömyyteen tai työllisyyteen liittyviä indikaattoreita
  - Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö, johon tarkasteluun valittiin työllistäminen ja oppilashuolto
- Kouvolan kaupungin vertailukohteiksi on valittu Lappeenranta ja Rovaniemi sekä Kotka toisena Kymenlaakson kaupunkina. Lisäksi tarkasteluun sisällytetään koko maan arvo siltä osin kuin se on vertailtavissa.
- Indikaattoriarvoista on otettu kymmenen vuoden aikajana ja uusin arvo on viimeinen saatavavilla oleva arvo.

# 1. Hyte-kerroin

# Kuntien HYTE-kerroin 1/10



**HYTE-kerroin eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa** on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Kuvasta nähdään, että Kouvolan HYTE-kerroin on kasvanut vuodesta 2021 vuoteen 2022 ja pysynyt samana vuonna 2023. Vuonna 2024 HYTE-kerroin tippui seurantajakson pienimmäksi arvoksi ollen 64 ja on edelleen viime vuonna sama. Vertailukunnista ainoastaan Rovaniemellä kerroin kasvoi edellisestä vuodesta. HYTE-kerroin muodostuu kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattoreiden, joita on 15 ja tulosindikaattoreiden, joita on 6. Indikaattoreiden tiedot ovat saatavissa kaikista Suomen kunnista.

**HYTE-kerroin, 1 000 euroa**

	2022	2023	2024	2025	2026
Kotka	1 004,3	961,4	952,2	1 027,4	1 025,7
<b>Kouvola</b>	<b>1 546,5</b>	<b>1 616,3</b>	<b>1 586,2</b>	<b>1 557,5</b>	<b>1 544,1</b>
Lappeenranta	1 430,5	1 598,2	1 611,1	1 533,1	1 491,7
Rovaniemi	1 130,7	1 315,6	1 202	1 185,4	1 308,5

Taulukossa nähdään valtionosuuden lisäosa euroina. Kouvola sai v. 2025 laskelman mukaan 1 557 466 euroa.

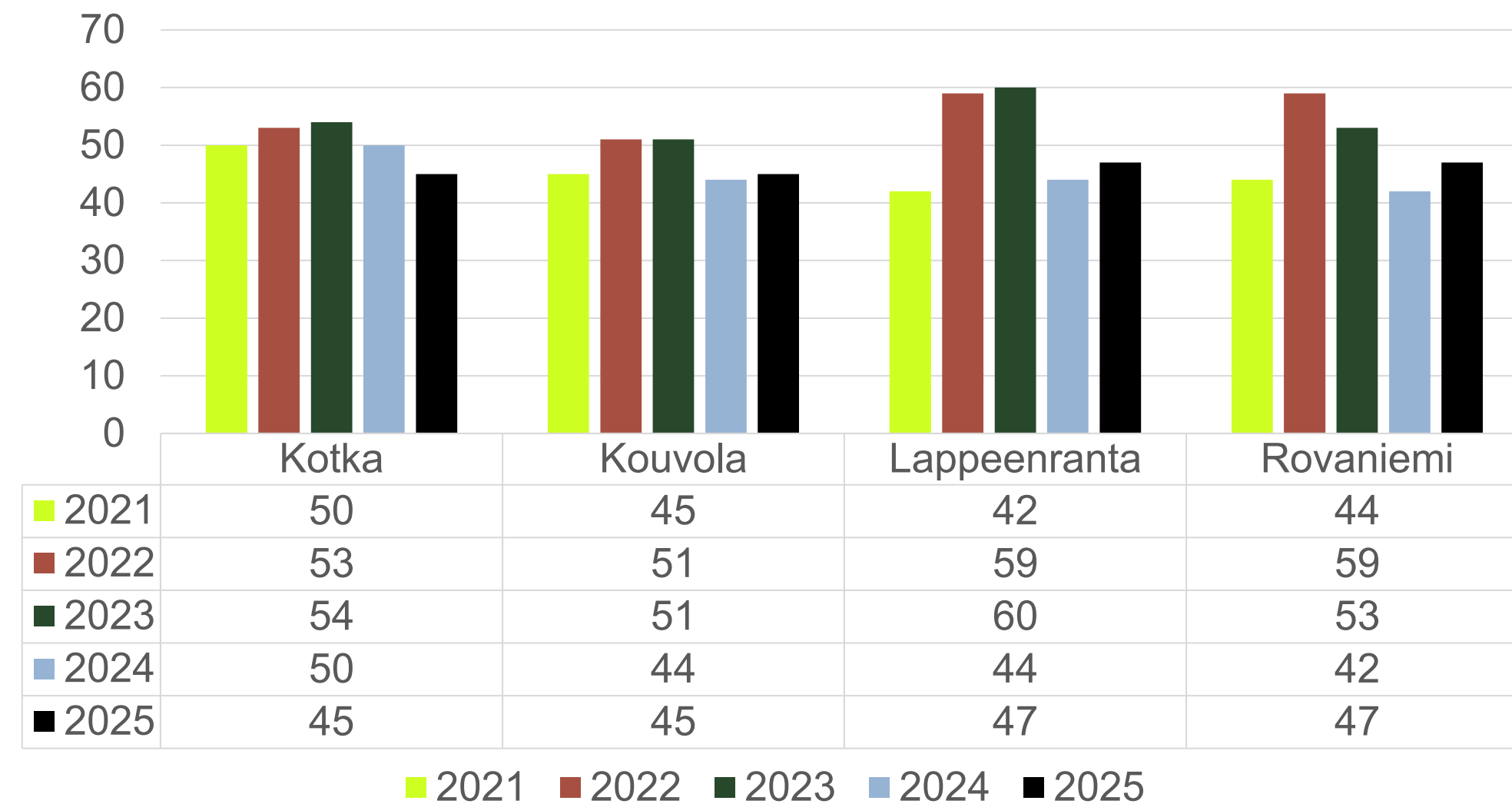
Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti: hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta (18,89 euroa) x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin, **joka vuonna 2025 oli 64.**

Perushinta on kunnille aina sama. Laskelman tekee valtiovarainministeriö, jonne THL toimittaa hyte-kerroin tiedot.

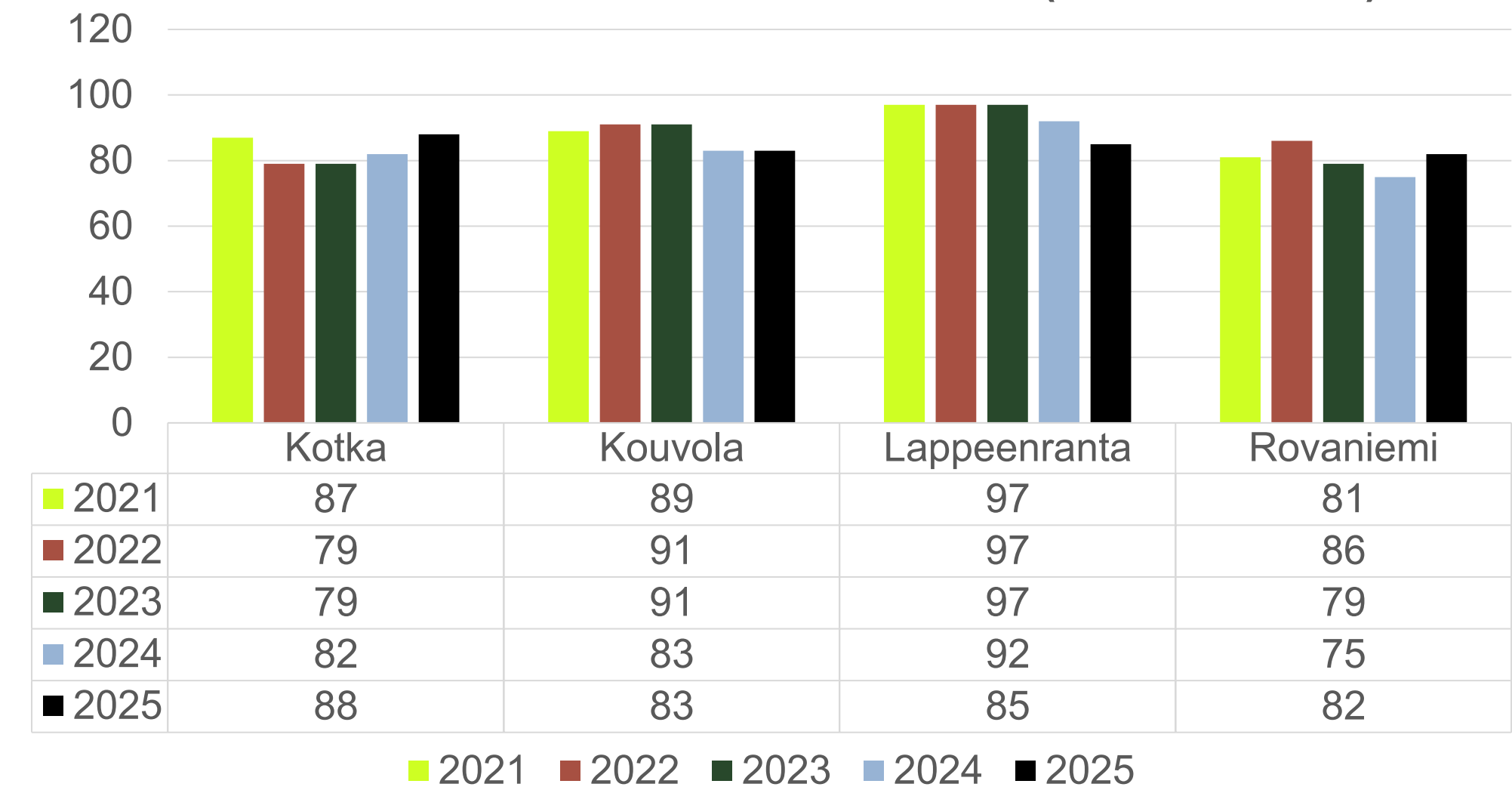
Kunnan HYTE-kerroin = prosessi- ja tulosindikaattoreiden keskiarvo

# Kuntien HYTE-kerroin 2/10

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)



Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)



Kuvan mukaan Kouvolan tulosindikaattoreiden keskiarvo vuonna 2025 on 45. Arvo on noussut edellisestä vuodesta, mutta on selvästi matalampi vuosiin 2022 ja 2023 nähden. Vertailukunnista Rovaniemellä arvo on noussut eniten edelliseen vuoteen.

Tulosindikaattorit perustuvat tuloksellisuuteen väestötasolla. Indikaattoreilla mitataan väestön hyvinvoinnin muutosta, jonka kunta onnistuu omilla toimillaan aikaansaamaan. Eri ikäryhmät ovat indikaattoreissa edustettuina.

Laskennassa etsitään jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien pienin erotus ja suurin erotus. Suurin erotus kuvaa parasta positiivista kehitystä. Kuntakohtaiset pistemäärät skaalataan edellä mainittujen minimien ja maksimien avulla.

Kuvassa nähdään, että prosessi-indikaattoreiden keskiarvo on Kouvolaissa 83 vuonna 2025 eli täsmälleen sama kuin edellisenä vuonna.

Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa ja nykytilaa. Indikaattorit kuvaavat kuntajohdon, perusopetuksen, liikunnan ja kulttuurin toimintaa, ja ne perustuvat THL:n TEA-viisarin tiedonkeruisiin. Indikaattoreiden määrä (15) on kohtalaisen suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida mahdollisimman laajasti.

**Prosessi-indikaattorit on kerätty THL:n TEA-tiedonkeruiden yhteydessä suoraan kunnista.**

# Kuntien HYTE-kerroin 3/10

**KOUVOLA**

HYTE-indikaattorit	Indikaattori	2021	2022	2023	2024	2025
Tulosindikaattorit	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	48	45	61	41	42
	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8.–9.lk oppilaat	37	37	50	50	44
	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat	55	61	48	67	45
	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat	35	57	52	21	46
	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat	42	49	43	38	48
	Ylipaino, 8.-9.lk oppilaat	55	55	49	49	
Prosessi-indikaattorit - Perusopetus	Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kunnan kouluista	41		85		
	Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	86	86	64	64	
	Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	78	78	92	92	
	Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	71	71	9	9	
Prosessi-indikaattorit - Liikunta	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	100	100		0	0
	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	100	100		100	100
	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100	100		100	100
	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin	100	100		100	100
	Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100	100		100	100
Prosessi-indikaattorit - Kuntajohto	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100	100	100	100	100
	Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100	100	100	100	100
	Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	100	100	100	100	100
	Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100	100	100	100	100
	Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100	100	100	100	100
Prosessi-indikaattorit - Kulttuuri	Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	100	100	100	100	100

Taulukossa nähdään kaikki hyte-kerroinindikaattorit. Jokaiselle hyte-kerroinindikaattorille lasketaan kuntakohtainen pistemäärä välille 0–100.

Monet prosessi-indikaattorit saavat Kouvolassa täydet 100 pistettä.

Tulosindikaattoreissa on varaa parantaa. Vaikka kolme tulosindikaattoria on kasvanut edellisestä vuodesta, niin aiempiin vuosiin nähden arvo on matala. Kaksi indikaattoria on laskenut ja yhdestä ei ole 2025 arvoa.

Perusopetuksen osalta 2025 luvut päivittyvät 5/2026.

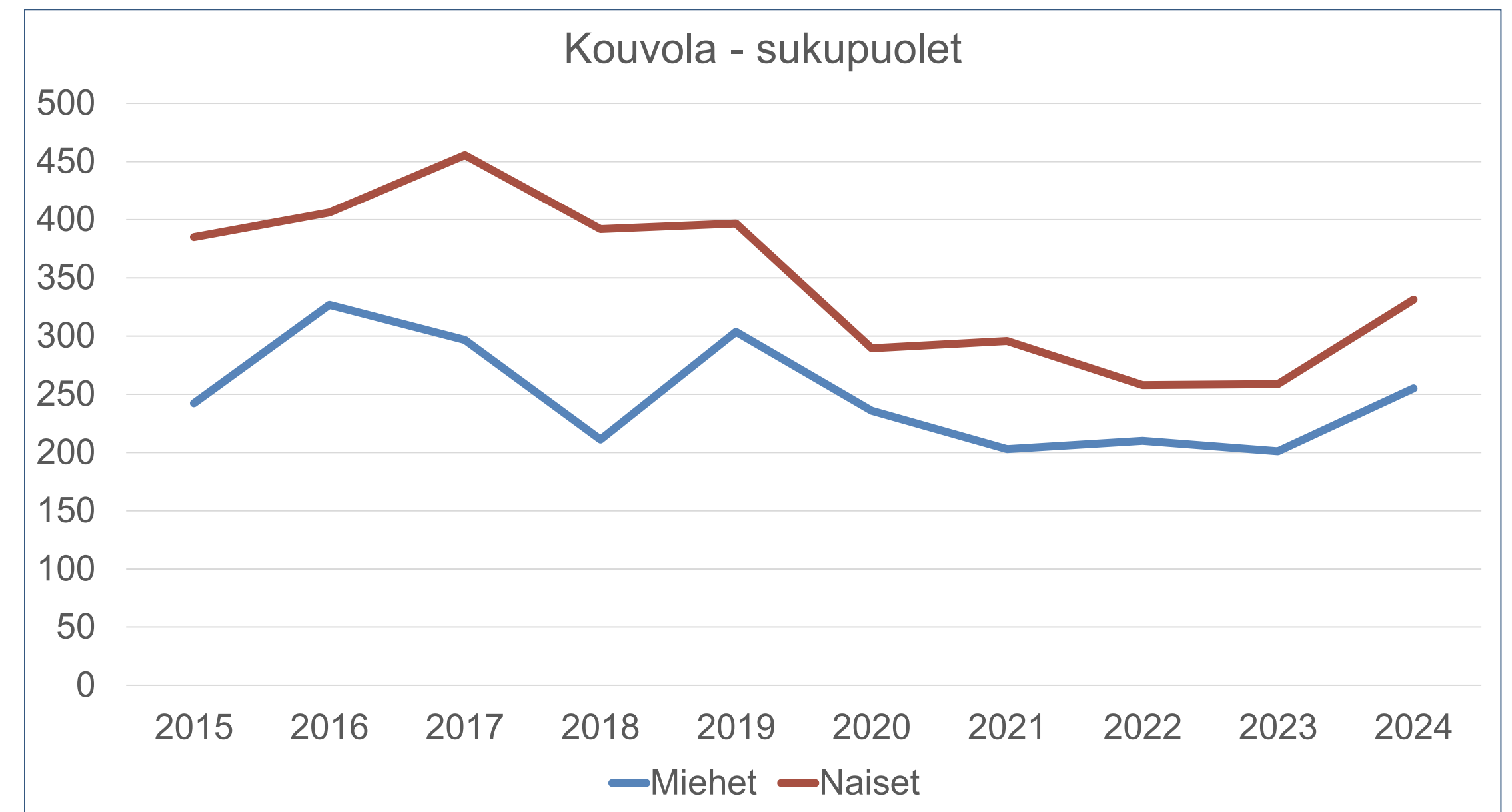
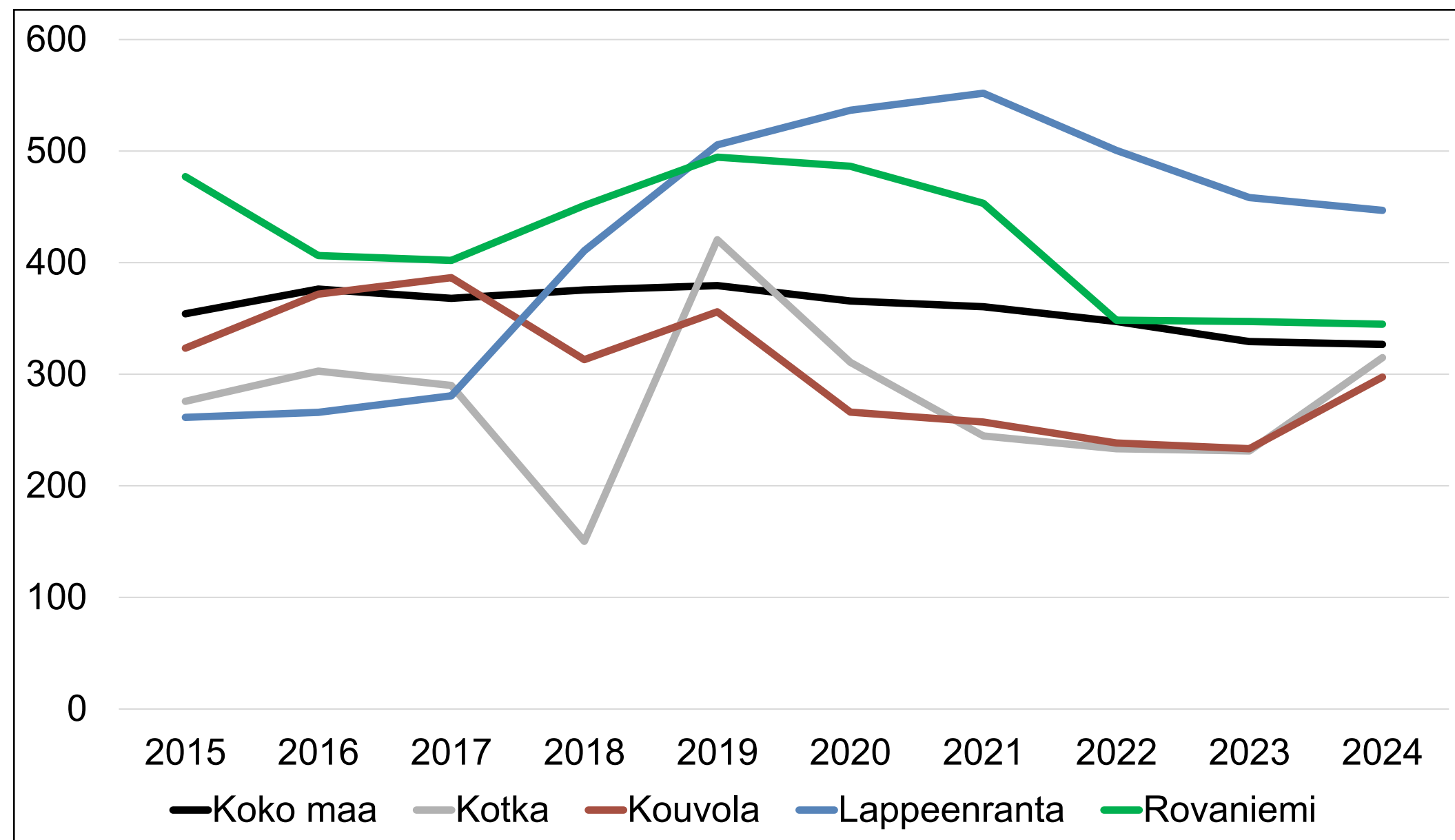
## Kuntien HYTE-kerroin 4/10

- Tulosindikaattorien keskiarvo on kasvanut hieman vuoden 2024 arvosta 44 vuonna 2025 arvoon 45.
- Tulosindikaattorit perustuvat tuloksellisuuteen väestötasolla. Indikaattoreilla mitataan väestön hyvinvoinnin muutosta, jonka kunta onnistuu omilla toimillaan aikaansaamaan.
- Kaikkia tulosindikaattoreita seurataan Kouvolan Hyvinvointikertomuksessa ja toimenpiteitä indikaattoreiden parantamiseksi kirjataan Hyvinvointisuunnitelmaan.
- Seuraavilla dioilla on esitetty tulosindikaattorin kehitys 10 vuoden ajalta Kouvolan ja vertailukuntien osalta, sukupuolijakauma ja tilanneanalyysi.

# Kuntien HYTE-kerroin 5/10

**KOUVOLA**

Tulosindikaattori - Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä



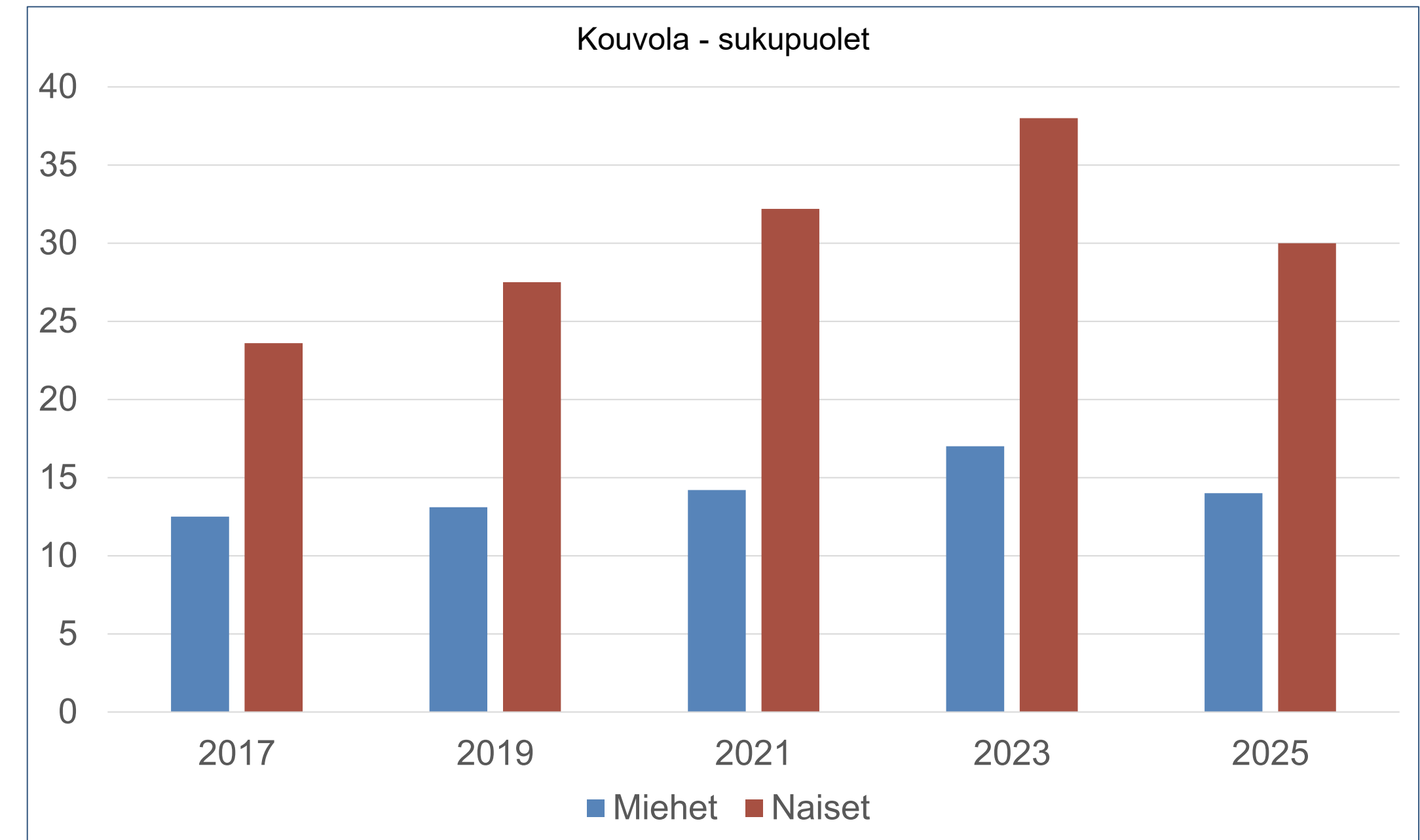
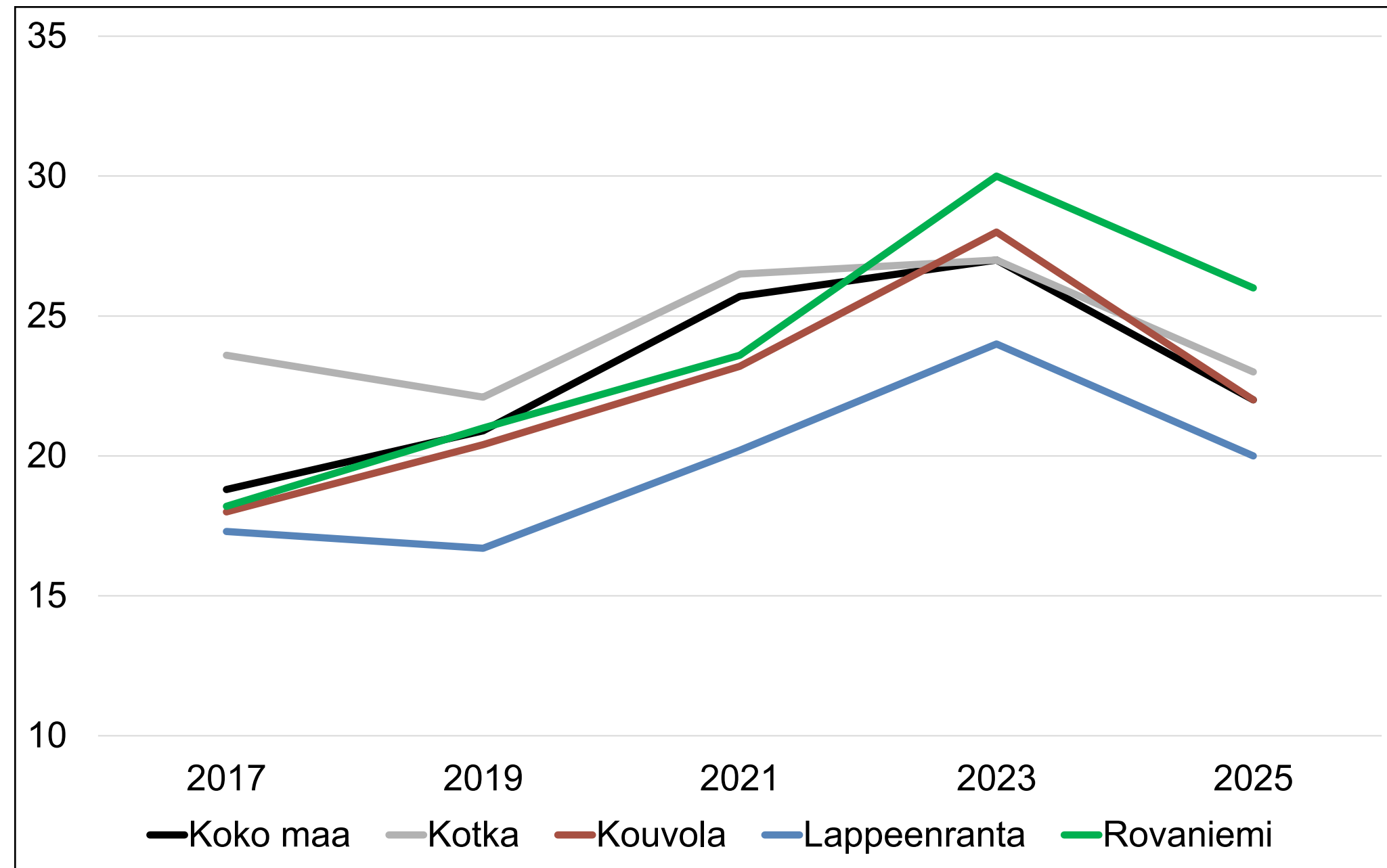
Kouvolassa kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitajaksoja oli 65 vuotta täyttäneillä 10 000 vastaavan ikäistä kohden 297,6. Luku on koko maan arvoa alempi ja verrokkikunnista alhaisin, vaikka on noussut edellisestä vuodesta. Naisilla kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitajaksoja on suhteessa vastaavan ikäiseen väestöön enemmän kuin miehillä.

## Analyysi:

- Voimaa ja tasapainoa harjoittamalla voi vaikuttaa positiivisesti toimintakykyyn, joka on yksi merkittävä tekijä kaatumisten ehkäisyssä.
- Kouvolassa toteutetaan voimaa ja tasapainoa ylläpitävää ja edistävää ohjattua liikuntaa niin liikunnanohjaajien, kuin vapaaehtoisten vertaisohjaajien toimesta.
- Liikuntaneuvonnan palvelulla tavoitetaan niitä henkilöitä, jotka tarvitsevat apua ja tukea oman fyysisen toimintakykynsä ylläpitämisessä ja parantamisessa.
- Esteettömyysyllä huolehditaan osaltaan kaupungin kiinteistöjen ja alueiden esteettömyydestä ja turvallisuudesta

# Kuntien HYTE-kerroin 6/10

Tulosindikaattori - Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.–9.lk oppilaista



Kouvolaalaisista 8.-9. luokan oppilaista 22 % tuntee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Osuus on yhtä suuri kuin koko maassa, mutta pienentynyt edellisestä vuodesta. Sukupuolten välinen ero on huomattava, viimeisimmässä mittauksessa 30 % tytöistä koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, pojilla vastaava osuus oli 14 %.

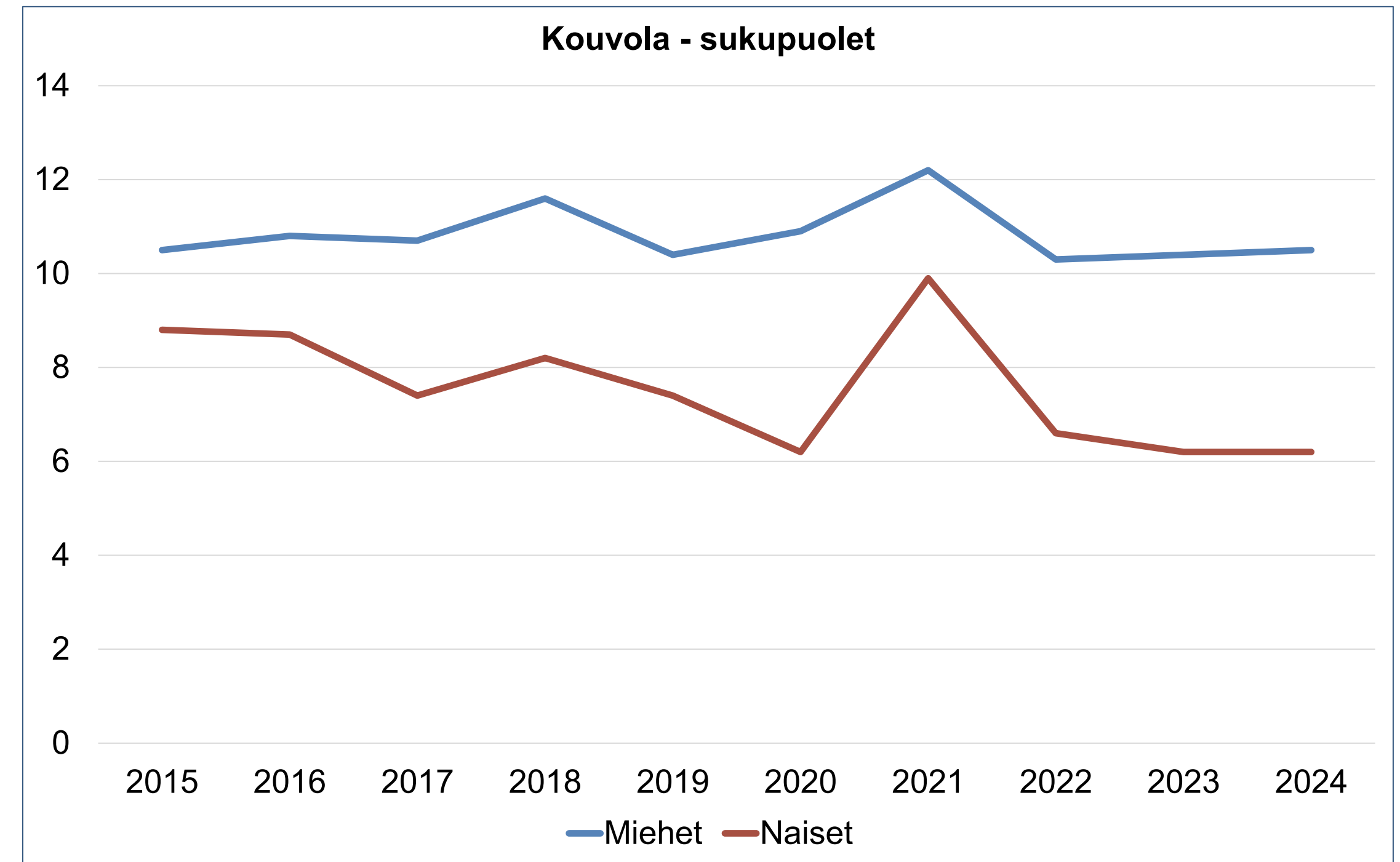
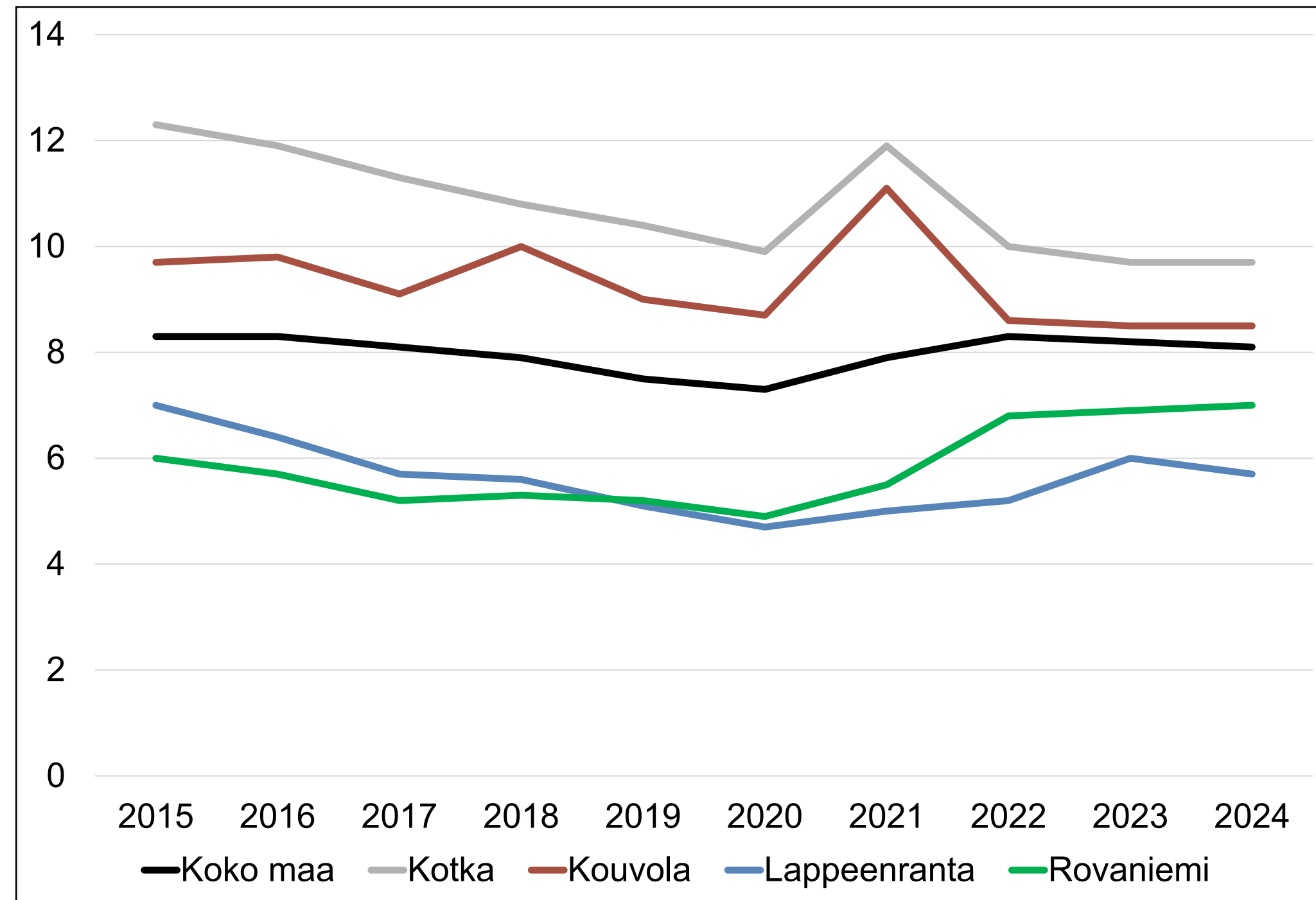
## Analyysi:

- Koettu terveydentila on laaja-alainen ilmiö, johon liittyvät niin psyykinen kuin fyysinen hyvinvointi ja esimerkiksi sosiaaliset suhteet sekä perheen tilanne. Erityisesti tyttöjen koettu terveydentila herättää huolta. Kouvolaassa tehdään pitkäjänteistä hyvinvoinnin edistämistyötä poikkihallinnollisesti kasvatuksen ja opetuksen, nuorisopalvelujen sekä opiskeluhoillon ja kouluterveydenhuollon yhteistyönä. Lisäksi hyvinvointitutor-toimintaa on laajennettu vahvistamaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Kouvolaassa toteutetaan 8.-9. luokkalaisten päihde-, mielenterveys ja tunnetaitotunteja. Mielenterveys- ja tunnetaitotuntien tavoitteena on mielen hyvinvoinnin edistäminen.
- Peruskouluissa otettiin vuonna 2024 käyttöön kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli. Vuonna 2025 käynnistettiin kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn keskittyvä hanke. Hankkeen toimenpiteinä oli mm. Toimintamallin jalkauttaminen, pikasovittelu ja henkilöstön tietoisuuden lisääminen. Perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman yhtenä painopisteenä on ollut oppilaiden hyvinvoinnin lisääminen. Luokkayhteisöjen ryhmäytymiseen on panostettu.
- Koulunuorisotyöntekijät myös kouluilla lisäämässä nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kouluviihtyvyyttä

# Kuntien HYTE-kerroin 7/10

**KOUVOLA**

Tulosindikaattori - Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä



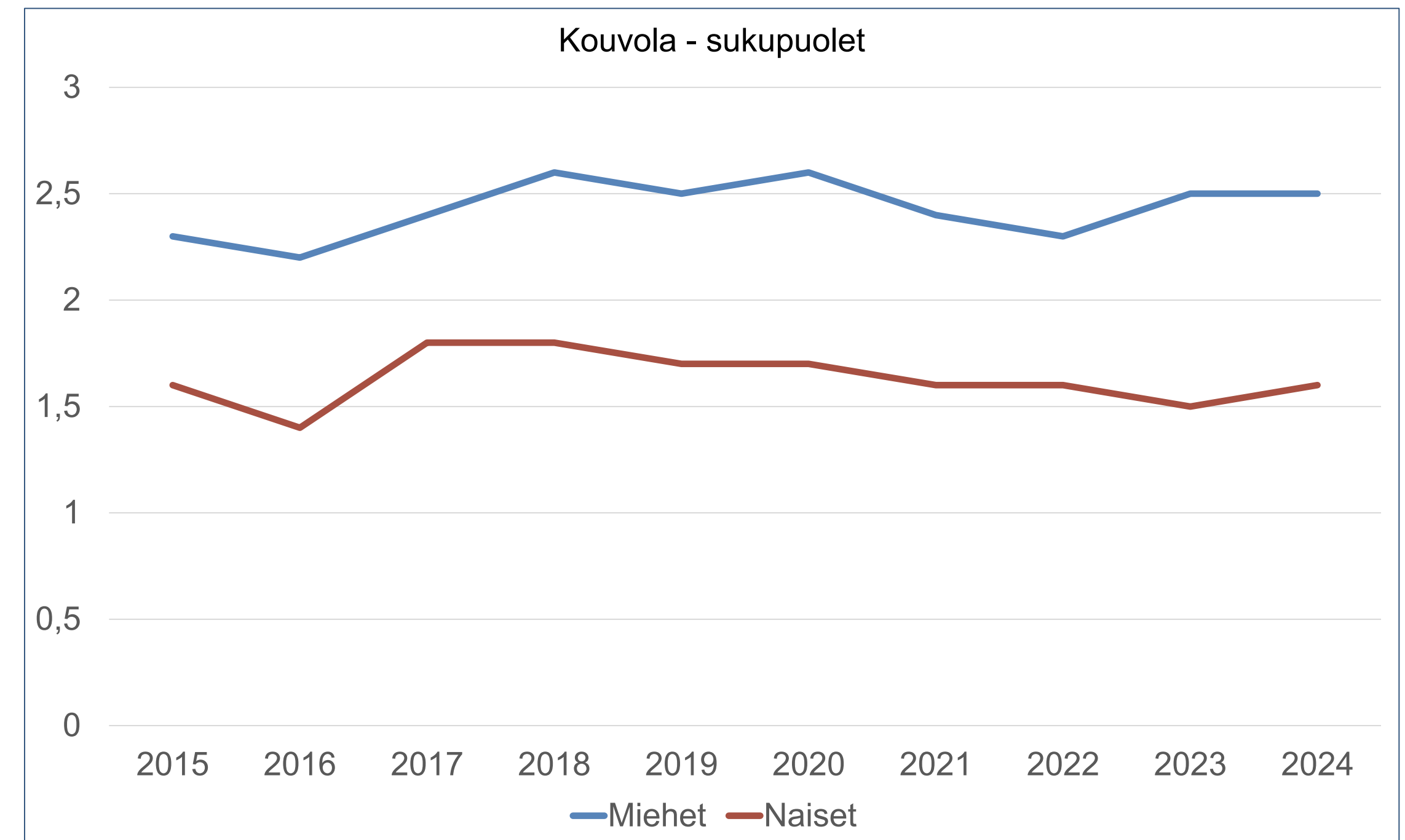
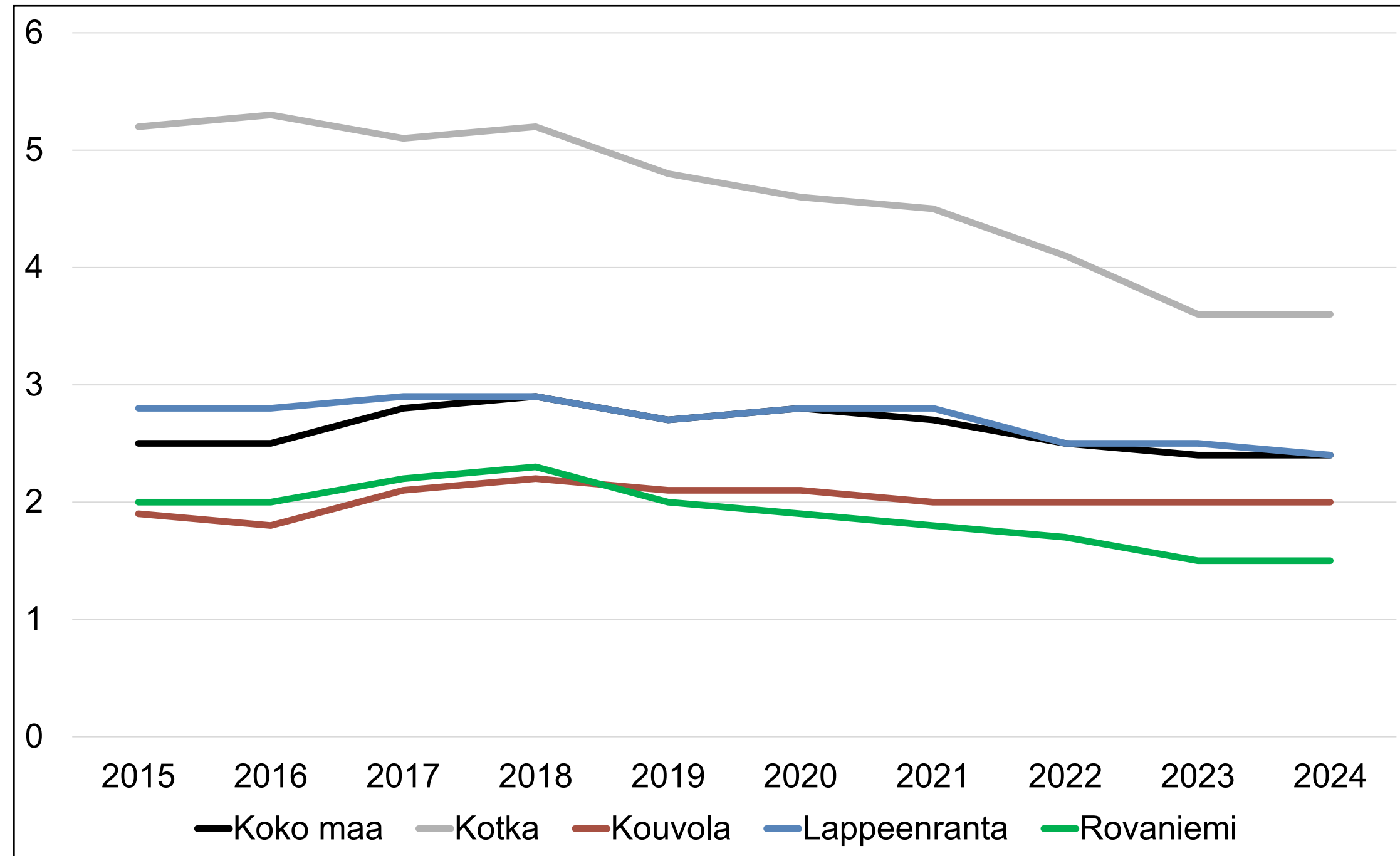
Koulutuksen ulkopuolelle jäi 17–24-vuotiaista nuorista 8,5 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Prosenttiosuus on pysynyt samana viimeiset kolme vuotta. Kouvolan osuus on hieman koko maan arvoa korkeampi ja selkeästi Rovaniemen ja Lappeenrannan tasoa korkeampi. Miehillä osuus on korkeampi, viimeisimmässä mittauksessa miehillä osuus oli 10,5 % ja naisilla 6,2 %.

## Analyysi:

- Laajennetun oppivelvollisuuslain (1214/2020) toimeenpanoon liittyen on kehitetty toimintamalleja mm. oppivelvollisuuden seurantaan liittyen.
- Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu matalan kynnyksen monialainen yhteispalvelu. Ohjaamo tarjoaa nuorilähtöisesti maksutonta neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia. Nuorten työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteispalvelusta säädetään työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) 16 §:ssä, joka astui voimaan 1.1.2025. Vuonna 2025 Kouvolan Ohjaamossa oli nuorten asiakastapaamisia yhteensä 4467. Tapaamisista yksilötapaamisia oli 1809 ja ryhmissä ja tapahtumissa käyntejä 2658.
- Eduko järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA). TUVA-koulutuksen tavoitteena on kehittää opiskeluvalmiuksia, joiden avulla opiskelija voi hakeutua ammatilliseen koulutukseen tai lukiokoulutukseen
- Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaisesti asuinkunta vastaa siitä, että jokaiselle nuorelle järjestyy opiskelupaikka.

# Kuntien HYTE-kerroin 8/10

Tulosindikaattori - Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, %  
vastaavan ikäisestä väestöstä



Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita 25–64-vuotiaita vastaavan ikäisestä väestöstä on Kouvolaissa 2 %. Määrä on seurattavana ajanjaksona vaihdellut hieman alle ja hieman yli kahden prosentin välillä. Tämä on 0,4 prosenttiyksikköä koko maan tasoa alempi vuonna 2024. Miehillä osuus on suurempi kuin naisilla.

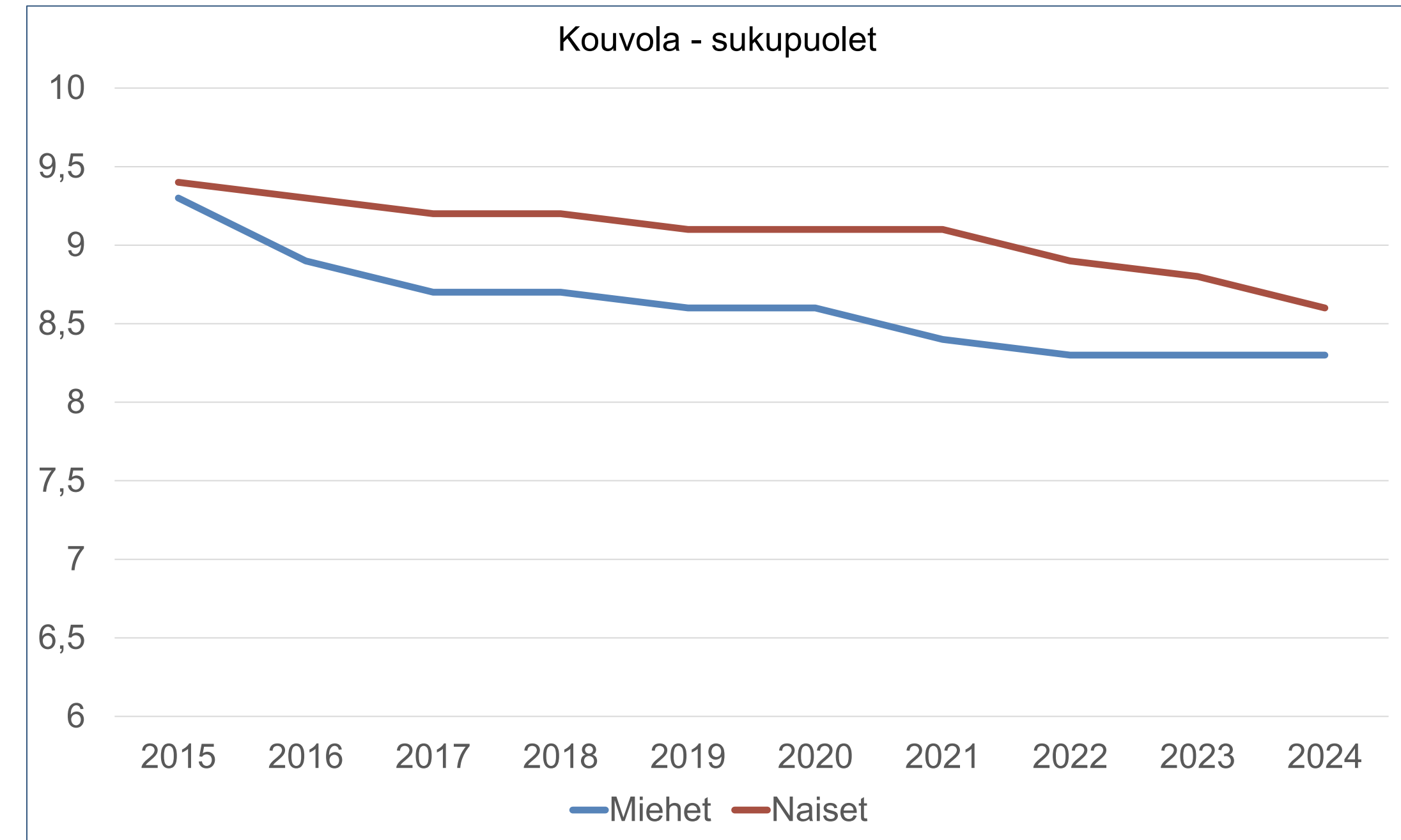
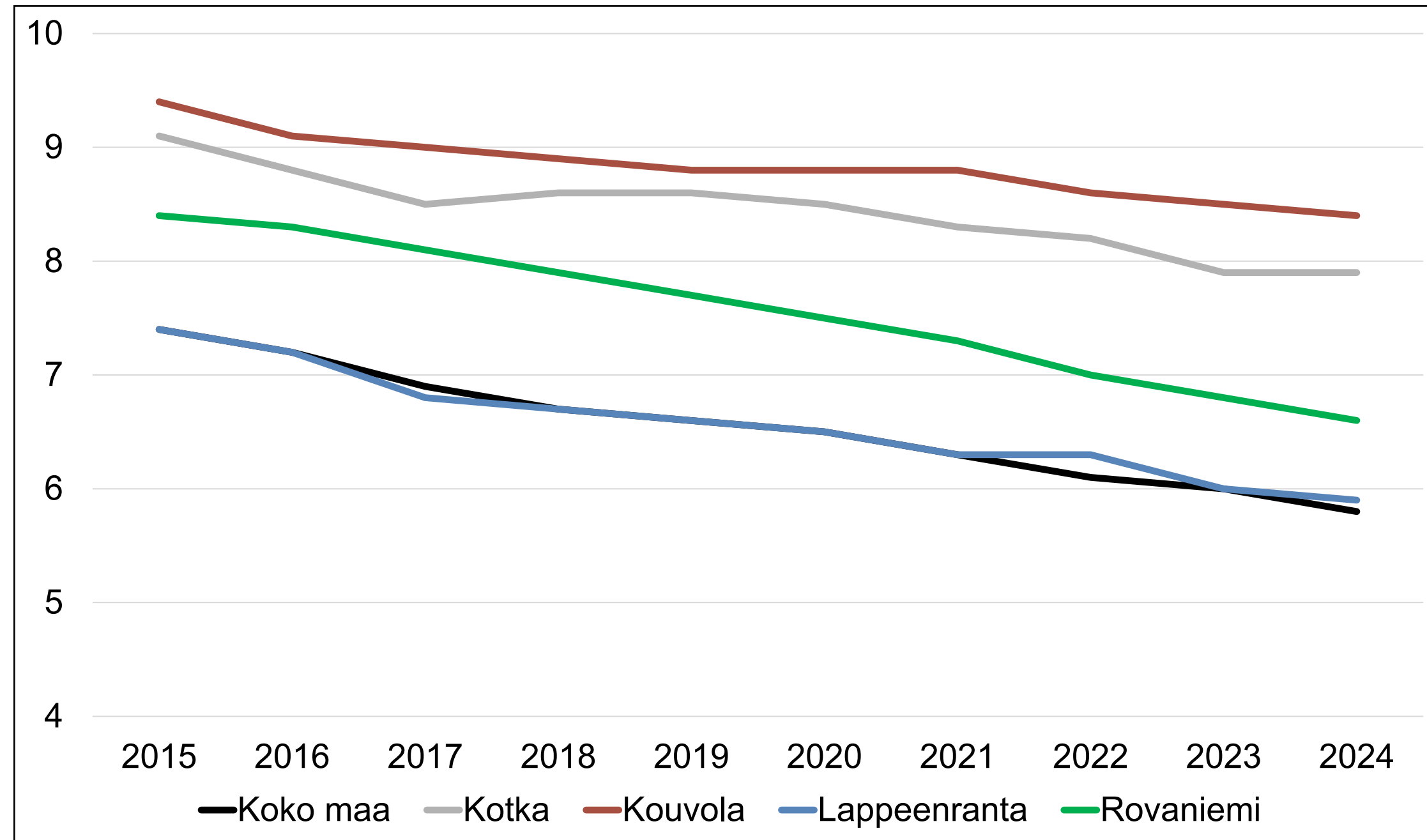
## Analyysi:

- Erityisesti työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin parissa on pystytty tarttumaan tämän ryhmän haasteisiin. Esimerkiksi niiden asiakkaiden kohdalla, jotka ovat saaneet työttömyyden johdosta pitkäaikaisesti toimeentulotukea, on voitu asiakas ohjata kuntouttavaan työtoimintaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu. Siihen ohjataan, mikäli asiakas ei työ- ja toimintakykynsä puolesta kykene osallistumaan julkisiin työvoimapalveluihin. Lisäksi Kelan ja Hyvinvointialueen kanssa on pyritty yhteistyötä tiivistämään monin keinoin mm. Työkykytiimityöllä.

# Kuntien HYTE-kerroin 9/10

**KOUVOLA**

Tulosindikaattori - Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä



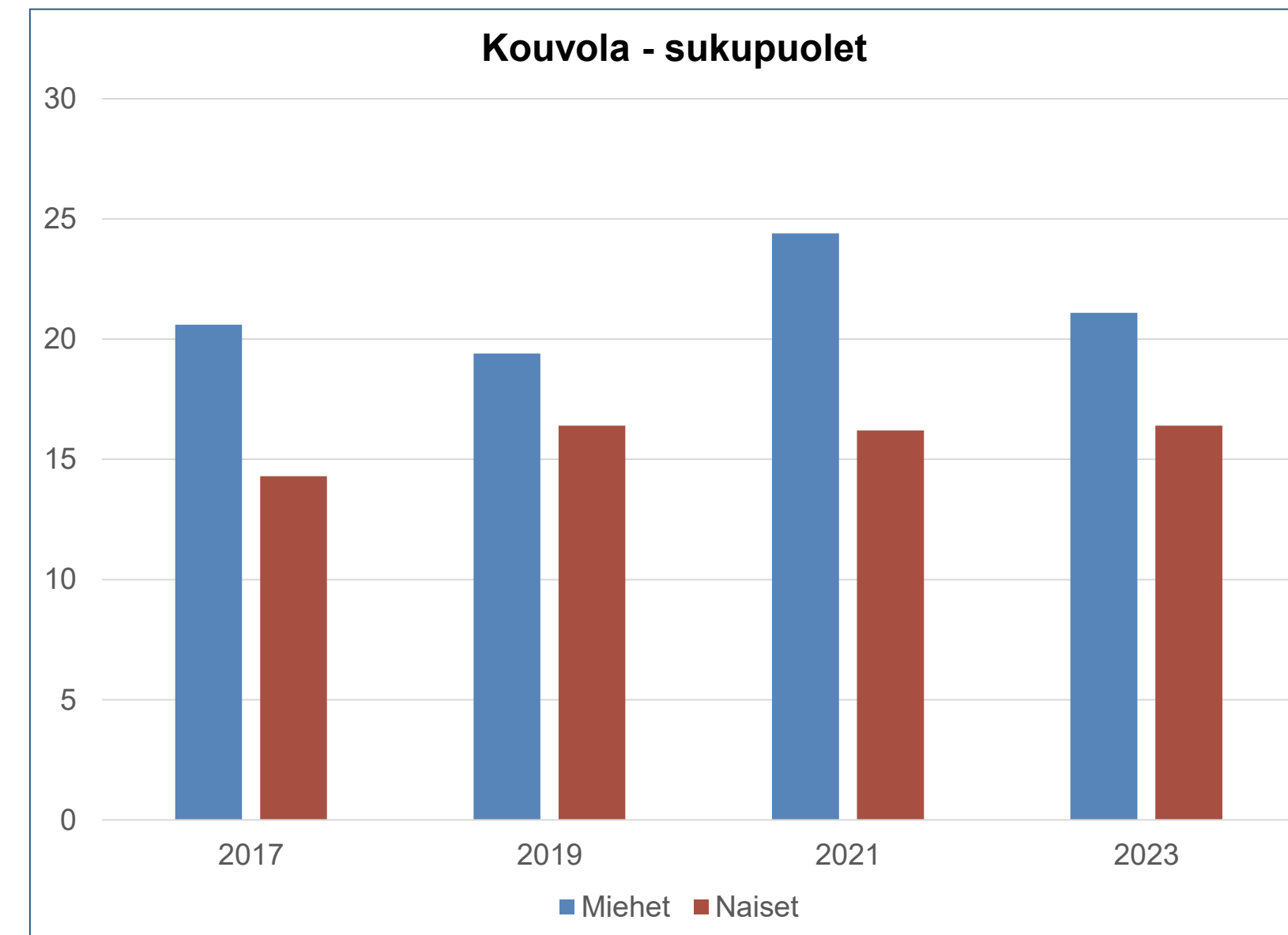
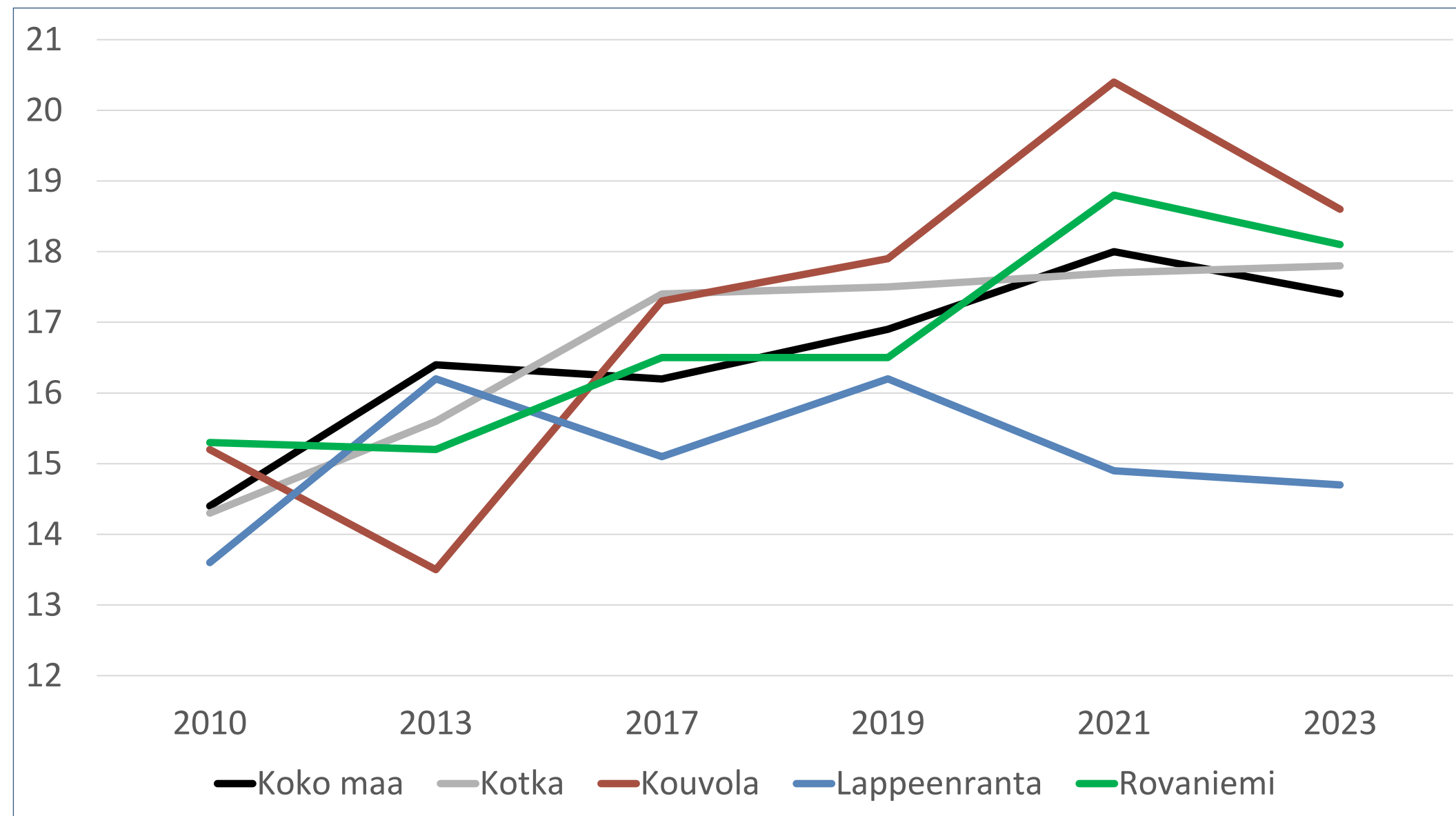
Kouvolassa työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on suurin, 8,4 %. Luku on laskenut 0,1 % yksikköä edellisestä vuodesta. Viimeisimmässä mittauksessa naisilla osuus oli 8,6 % ja miehillä 8,3 %.

## Analyysi:

- Erityisesti työllistymistä edistävän monialaisen yhteistoimintamallin avulla on pystytty yhdessä hyvinvointialueen ja Kelan kanssa viemään asiakkaiden työkykyasioita eteenpäin.
- Yhteistyössä hyvinvointialueen työkykytiimin kanssa kautta on toteutettu toimenpiteitä, joiden avulla on pystytty tarttumaan asiakkaiden työkykyasioihin. Lopputulemana mahdollisesti myös työkyvyttömyyseläke.
- Kouvolan kaupungilla on ollut Kevan tukema ”Ennakoinnin voimalla pidempään työuraan” -hanke, jonka tavoitteena on kehittää työkykyjohtamista proaktiiviseksi sekä vähentää sairauspoissaoloja ja ennen aikaista eläkkeelle siirtymistä. Tarkoituksena on hakea työkyvyttömyysriskissä oleville erilaisia yksilöllisiä ratkaisuja tukea työkykyä ja työssä jatkamista.

# Kuntien HYTE-kerroin 10/10

## Tulosindikaattori - Ylipaino, % 8.-9.lk oppilaista



18,6 % Kouvolan 8. ja 9. luokan oppilaista on ylipainoisia. Määrä on korkeampi koko maahan ja verrokkikaupunkeihin nähden, mutta laskenut hieman edellisestä kyselystä. Sukupuolten välinen ero on merkittävä, viimeisimmässä mittauksessa pojilla osuus oli 21,1 % ja tytöillä 16,4 %.

### Analyysi:

- Ylipainon lisääntymisen taustalla ovat ruokaympäristön muutokset ja kokonaisenergia tarpeen väheneminen. Arjessa tapahtuva liikkuminen on vähentynyt, eikä liikunnan harrastaminen riitä kattamaan tätä vajetta. Fyysisen toimintakyvyn heikkenemiseen liittyy myös teknologian lisääntyminen lasten ja nuorten arjessa. Osan nuorten kohdalla vanhemmat eivät tue terveellisiä elämäntapoja. Kodin ja perheiden elämäntavat heijastuvat myös nuoriin.
- Peruskoulujen lukuvuosisuunnitelmaan kirjattiin lukuvuodeksi 2024-2025 koulukohtaisena lisäyksenä se, miten koulut edistävät liikkumista koulupäivien aikana.
- Kouvola on jatkettu liikkuva varhaiskasvatus-, koulu ja -opiskelutoimintamallien toteuttamista.
- Move!-mittausprosessia on kehitetty siten, että heikommin menestyneet oppilaat ohjautuisivat aiempaa tehokkaammin liikuntaneuvontaan tai kouluPT:n palveluihin. KouluPT-toimintaa on puolestaan vahvistettu ja kehitetty hankkeen tuella.
- Kouvolan Harrastamisen mallin mukaisia maksuttomia harrastetunteja on jatkettu edelleen.
- NuortenPaikkaan perustettu maksuton kuntosali nuorille. SporttiTalo Lehdokki on liikuntaan painottunut nuorisotila, jossa voi harrastaa liikuntaa monessa eri muodossa.

# HYTE –kerroin tiivistelmä

## Tunnusluku kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrä 65 vuotta täyttäneillä 10 000 vastaavan ikäistä kohden 297,6.

- Luku on koko maan arvoa alempi ja verrokkikunnista alhaisin, vaikka on noussut edellisestä vuodesta.
- Naisilla kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitajaksoja on suhteessa vastaavan ikäiseen väestöön enemmän kuin miehillä.
- Kouvossa toteutetaan voimaa ja tasapainoa ylläpitävää ja edistävää ohjattua liikuntaa niin liikunnanohjaajien, kuin vapaaehtoisten vertaisohjaajien toimesta.
- Liikuntaneuvonnan palvelulla tavoitetaan niitä henkilöitä, jotka tarvitsevat apua ja tukea oman fyysisen toimintakykynsä ylläpitämisessä ja parantamisessa.
- Esteettömyysellä huolehditaan osaltaan kaupungin kiinteistöjen ja alueiden esteettömyydestä ja turvallisuudesta

## Kouvolaalaisista 8.-9. luokan oppilaista 28,3 % tuntee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

- Osuus on yhtä suuri kuin koko maassa, mutta pienentynyt edellisestä vuodesta.
- Sukupuolten välinen ero on huomattava, viimeisimmässä mittauksessa 30 % tytöistä koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, pojilla vastaava osuus oli 14 %.
- Kouvossa toteutetaan 8.-9. luokkalaisten päihde-, mielenterveys ja tunnetaitotunteja. Mielenterveys- ja tunnetaitotuntien tavoitteena on mielen hyvinvoinnin edistäminen.
- Peruskouluissa otettiin vuonna 2024 käyttöön kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli. Vuonna 2025 käynnistettiin kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn keskittyvä hanke.
- Perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman yhtenä painopisteenä on ollut oppilaiden hyvinvoinnin lisääminen. Luokkayhteisöjen ryhmäytymiseen on panostettu.

## Koulutuksen ulkopuolelle jäi 17–24-vuotiaista nuorista 8,5 % vastaavan ikäisestä väestöstä.

- Prosenttiosuus on pysynyt samana viimeiset kolme vuotta.
- Kouvossa osuus on hieman koko maan arvoa korkeampi ja selkeästi Rovaniemen ja Lappeenrannan tasoa korkeampi.
- Miehillä osuus on korkeampi, viimeisimmässä mittauksessa miehillä osuus oli 10,5 % ja naisilla 6,2 %.
- Laajennettu oppivelvollisuuslaki (1214/2020) on tullut voimaan vuonna 2021. Se vähentää koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrää, kun tavoitteena on saada kaikille tutkinto.
- Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu matalan kynnyksen monialainen yhteispalvelu
- Eduko järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA).

## Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita 25–64-vuotiaita vastaavan ikäisestä väestöstä on Kouvossa 2 %.

- Tämä on 0,4 prosenttiyksikköä koko maan tasoa alempi vuonna 2024. Miehillä osuus on suurempi kuin naisilla.
- Erityisesti työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin parissa on pystytty tarttumaan tämän ryhmän haasteisiin.
- Kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu ja sinne ohjataan, mikäli asiakas ei työ- ja toimintakykynsä puolesta kykene osallistumaan julkisiin työvoimapalveluihin.
- Lisäksi Kelan ja Hyvinvointialueen kanssa on pyritty yhteistyötä tiivistämään monin keinoin mm. Työkykytiimityöllä.

## Kouvossa työkyvyttömyyseläketä saavien 25-64 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on suurin, 8,4 %.

- Luku on laskenut 0,1 % yksikköä edellisestä vuodesta. Viimeisimmässä mittauksessa naisilla osuus oli 8,6 % ja miehillä 8,3 %.
- Erityisesti työllistymistä edistävän monialaisen yhteistoimintamallin avulla on pystytty yhdessä hyvinvointialueen ja Kelan kanssa viemään asiakkaiden työkykyasioita eteenpäin.
- Yhteistyössä hyvinvointialueen työkykytiimin kanssa kautta on toteutettu toimenpiteitä, joiden avulla on pystytty tarttumaan asiakkaiden työkykyasioihin. Lopputulemana mahdollisesti myös työkyvyttömyyseläke.
- Kouvossa kaupungilla on ollut Kevan tukema ”Ennakoinnin voimalla pidempään työhön” -hanke, jonka tavoitteena on kehittää työkykyjohtamista proaktiiviseksi sekä vähentää sairauspoissaoloja ja ennen aikaista eläkkeelle siirtymistä. Tarkoituksena on hakea työkyvyttömyysriskissä oleville erilaisia yksilöllisiä ratkaisuja tukea työkykyä ja työssä jatkamista.

## 18,6 % Kouvossa 8. ja 9. luokan oppilaista on ylipainoisia.

- Määrä on korkeampi koko maahan ja verrokkikaupunkeihin nähden, mutta laskenut hieman edellisestä kyselystä. Sukupuolten välinen ero on merkittävä, viimeisimmässä mittauksessa pojilla osuus oli 21,1 % ja tytöillä 16,4 %.
- Peruskoulujen lukuvuosisuunnitelmaan kirjattiin lukuvuodeksi 2024-2025 koulukohtaisena lisäyksenä se, miten koulut edistävät liikunnasta koulupäivien aikana.
- Kouvossa on jatkettu liikkuva varhaiskasvatus-, koulu ja –opiskelutoimintamallien toteuttamista.
- Move!-mittausprosessia on kehitetty siten, että heikommin menestyneet oppilaat ohjautuisivat aiempaa tehokkaammin liikuntaneuvontaan tai kouluPT:n palveluihin. KouluPT-toimintaa on puolestaan vahvistettu ja kehitetty hankkeen tuella.
- Kouvossa Harrastamisen mallin mukaisia maksuttomia harrastetunteja on jatkettu edelleen.

## **2. Hyvinvointi- ja järjestökysely**

# Hyvinvointi- ja järjestökyselyt 2025 (17.11.-7.12.2025)

- Kyselyt toistetaan vuosittain vaihtuvalla teemalla. Tänä vuonna teemana oli liikunta hyvinvointitekijänä.
- Vastauksia hyvinvointikyselyyn saatiin 902 kpl. Vastaaajista melkein puolet oli työikäisiä.
- Hyvinvointikyselyä on toteutettu vuodesta 2018
- Järjestökyselyyn vastasi 47 järjestöä/ seuraa. Vastanneista
  - 9% oli liikuntajärjestöjä/ seuroja.
  - 91% muita järjestöjä/ yhdistyksiä.
- Järjestökyselyä on toteutettu vuodesta 2024

# Kyselyistä nousseita huomioita

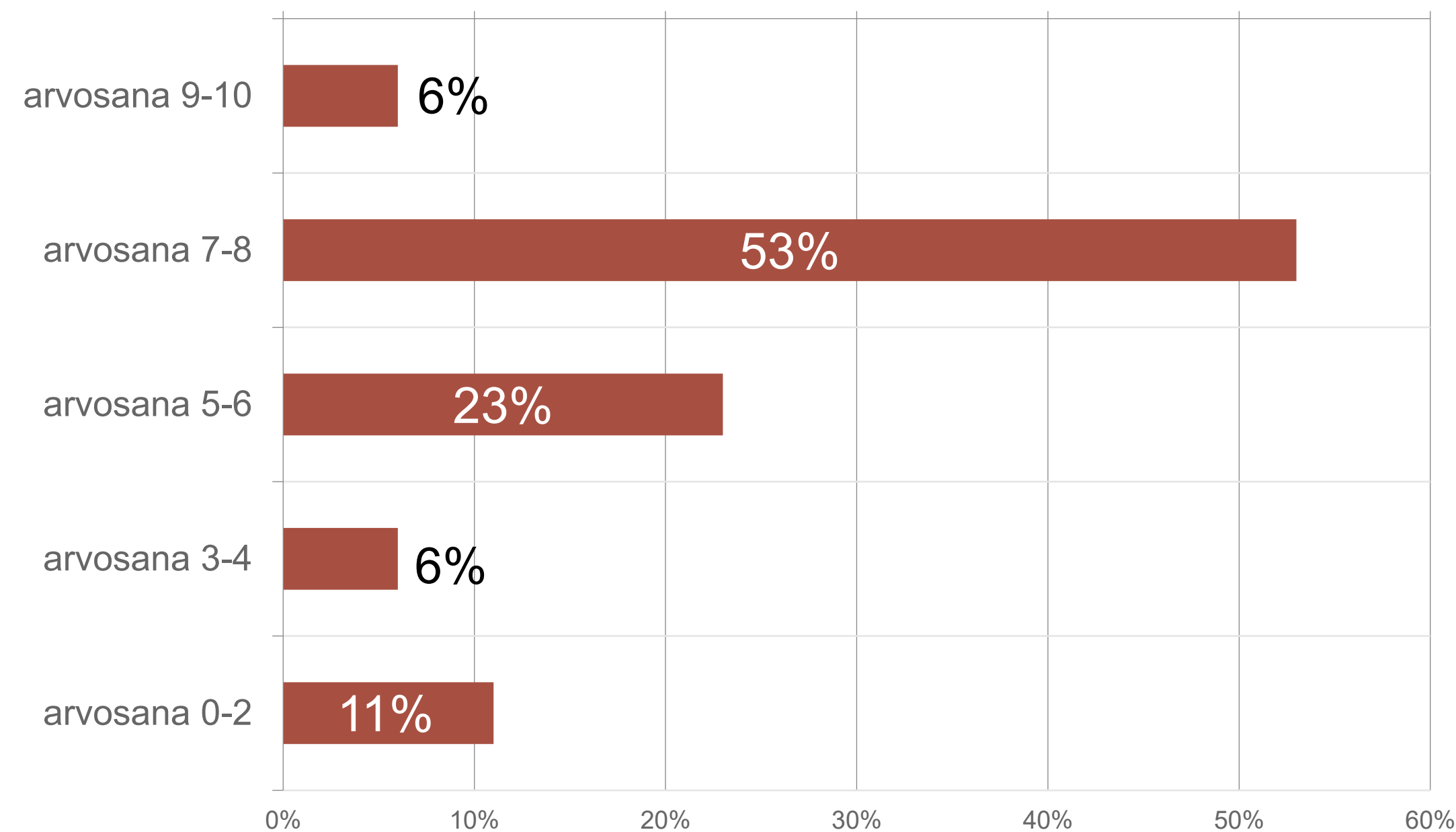
## Hyvinvointikysely:

- Hyvinvoivasti itsensä kokeneiden osuus nousi viimevuotisesta kyselystä merkittävästi; 6 prosenttiyksikön verran (51 %). Huonosti voivien osuus puolestaan laski 9 prosenttiyksikön verran (19 %).
- Merkittävä positiivinen muutos vastaajien hyvinvointiin selittynee osittain vuosittaisen kyselyn eri teemoilla. Viime vuoden teema köyhyys ja tämänvuotinen teema tavoittaneet hieman eri vastaajaryhmiä.
- Liikunnan antamiksi hyvinvointivaikutuksiksi nousi mm. mielialan paraneminen, vireyden ja energian saaminen arkeen sekä kunnon ja kestävyuden paraneminen.
- Suurimmaksi tunnistetuksi esteeksi viidesosa vastaajista valitsi terveyshaasteet. Muita valittuja esteitä oli ajanpuute ja oma saamattomuus. Avovastauksista esille nousi mm psykologiset tekijät ja liikuntapaikkojen tarjonta sekä perhesyyt.

## Järjestökysely:

- Vastausten perusteella erilaiset järjestöt liikuttavat kuntalaisia aktiivisesti oman perustoimintansa ohella. Liikuntaa edistetään toiminnassa mm. ohjatuilla ryhmillä, taukojumpalla, ulkoilulla ja luontoretkillä. Järjestöissä järjestetään myös yhteisöllisiä talkoita ja hankkeita, jotka tuovat liikunnan osaksi järjestötoiminnan arkea.
- Suurin este liikuntaan liittyvän toiminnan järjestämiselle on vastausten mukaan resurssien ja tilojen puute. Lisäksi esteiksi todettiin niin jäsenten kiinnostuksen kuin myös järjestön oman oivalluksen puute ja totuttujen tapojen muuttaminen.

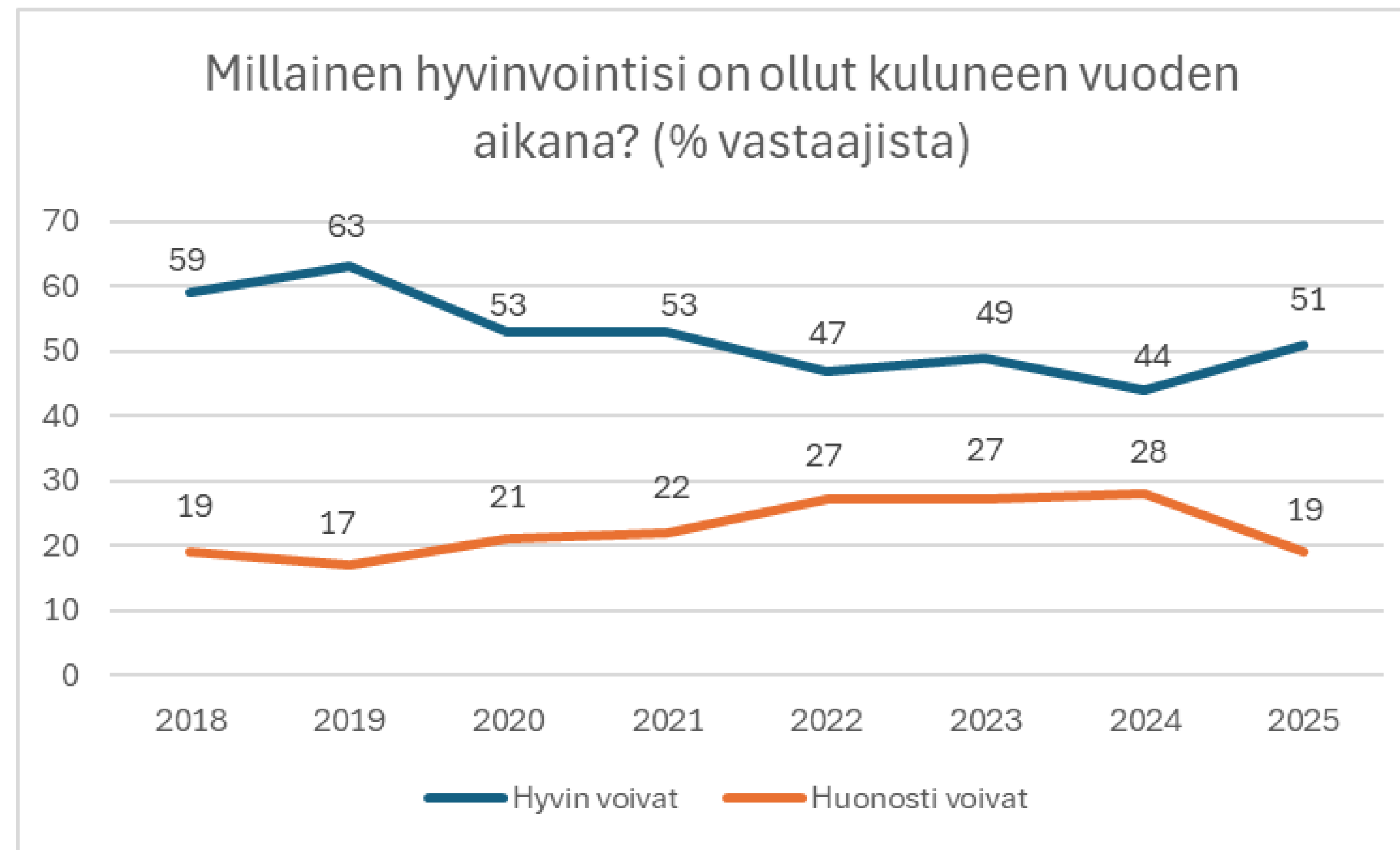
# Järjestökyselyssä vuosittain toistuva kysymys: Miten arvioisit Kouvolan kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön? (asteikolla 0-10)



Vastausten  
keskiarvo 6,3

Vastausten  
mediaani = 7

# Hyvinvointikyselyssä esitetään vuosittain toistuva kysymys hyvinvoinnista



Vastaajien kokonaismäärä (kpl) eri vuosina

2018: 417  
 2019: 357  
 2020: 1053  
 2021: 510  
 2022: 605  
 2023: 858  
 2024: 990  
 2025: 902

Kuvassa esitetään vuosilta 2018-2025 niiden vastaajien osuus (%), jotka ovat vastanneet voivansa joko hyvin/erittäin hyvin tai huonosti/erittäin huonosti. Vastaajien kokonaismäärä on vuosittain vaihdellut.

# **3. Mielen terveyden edistäminen Kouvolassa**

# Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa

Määritelmä:

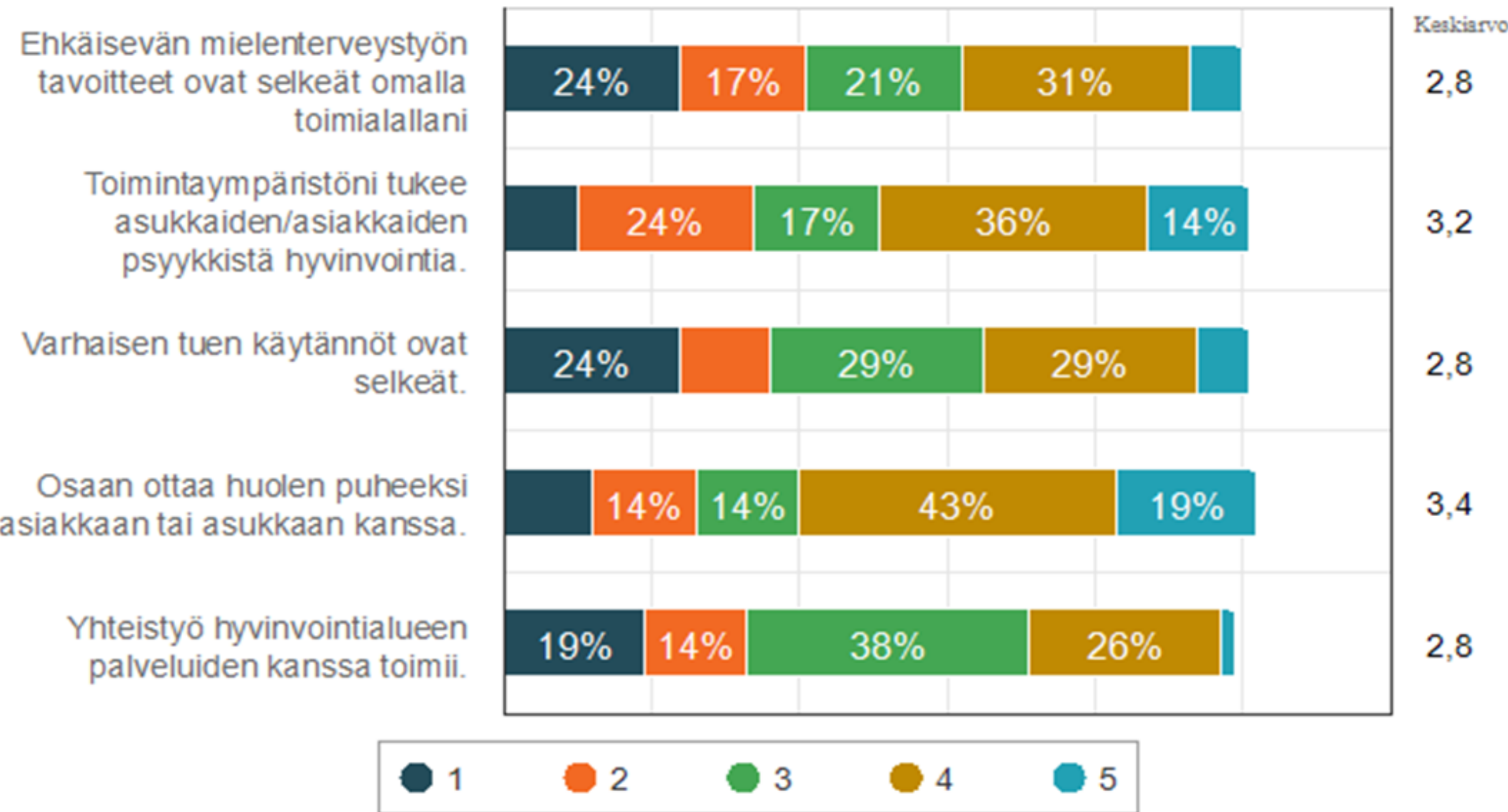
Mielenterveyden edistäminen tarkoittaa kaikkia toimia, joiden tavoitteena on vahvistaa ihmisten psyykkistä hyvinvointia, lisätä voimavaroja ja ehkäistä mielenterveyden ongelmia jo ennen niiden syntymistä. Se on siis ennakoivaa ja laaja-alaista työtä, ei pelkästään palveluja tai hoitoa.

Mielenterveyden edistäminen = hyvinvoinnin vahvistamista, ongelmien ehkäisyä ja ympäristöjen kehittämistä niin, että ihmisillä on mahdollisuus voida hyvin.

# Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa

- Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa kyselyn tavoitteena on kerätä tietoa kunnan palveluilta siitä, miten ehkäisevä mielenterveystyö toteutuu, millaisia käytäntöjä ja kehittämistarpeita on.
- Kysely tehdään vuosittain mielenterveyden edistämisen työn seuraamiseksi. Kyselyn tulokset raportoidaan hyvinvointikertomuksen yhteydessä.
- Kysely osoitettiin esihenkilölle ja jossain määrin asiantuntijoille, yhteensä 217 vastaanottajalle.
- Kysely oli auki ajalla 16.3.2026-31.3.2026. Vastaukset pyydettiin viime vuoden 2025 toteuman osalta.
- Vastauksia saatiin 42 kappaletta
- Laajin edustus: perusopetus ja nuoriso (26 %), kiinteistöpalvelut (17 %) ja varhaiskasvatus (12 %)
- Johto ja esihenkilöt 57 % kaikista vastaajista.
- Kouvolan kaupungin suunnitelmien ja ohjelmien tuntemus oli 74%:sti melko hyvää ja jonkin verran hyvää.

# Arvioi ehkäisevän mielenterveystyön toteutumista Kouvolassa

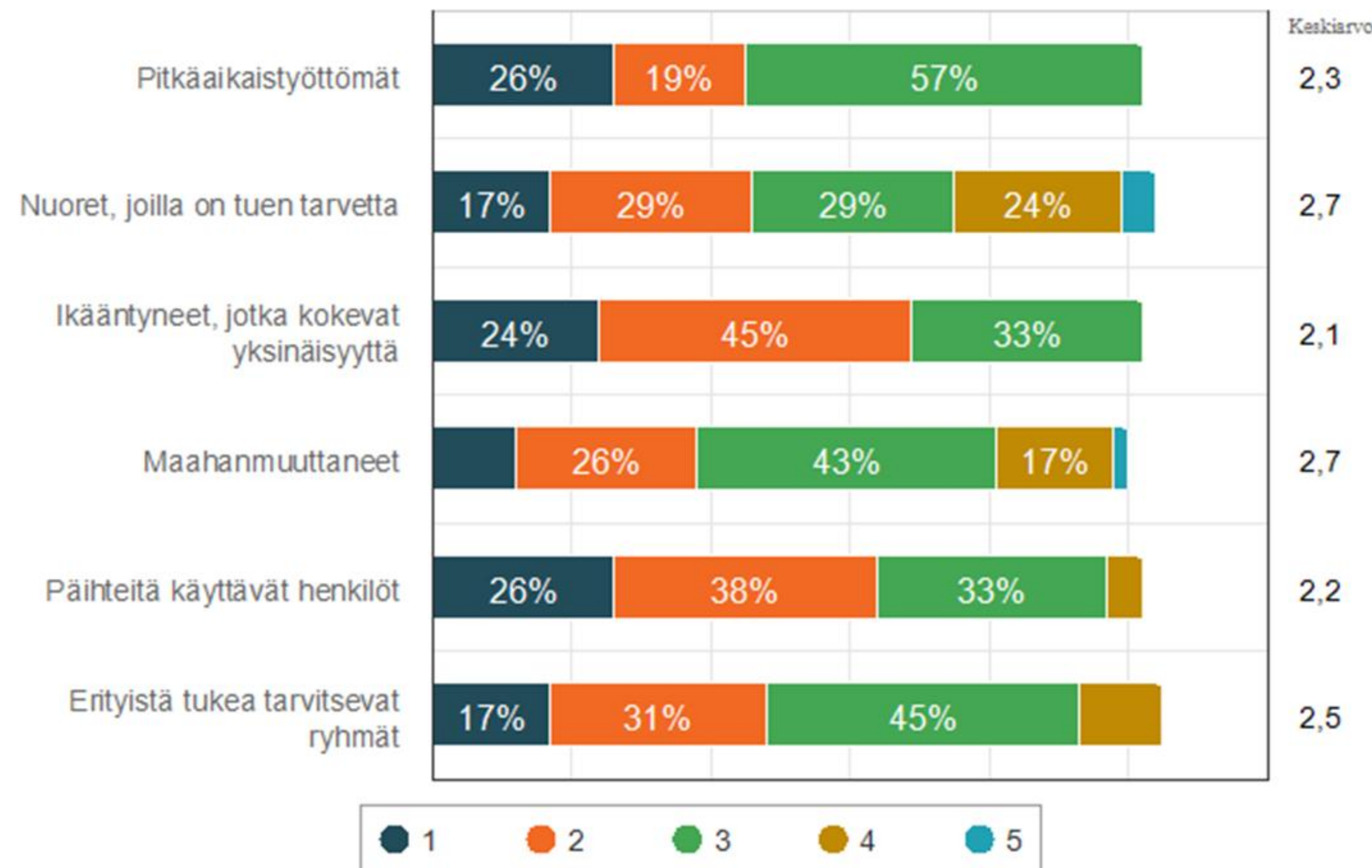


## Esimerkkejä ehkäisevän mielenterveystyöstä:

- Koulut: opiskeluhuolto, ryhmätykset, kaveritaidot, tukioppilaat
- Varhaiskasvatus: varhainen välittäminen, yhteisopetus
- Kulttuuri ja liikunta: harrastusryhmät, kulttuurilähete, liikuntaryhmät
- Työyhteisöt: kehityskeskustelut, jaksamisen seuranta
- Perhe- ja nuorisotyö: jalkautuminen, ohjaus palveluihin, vertaistuki

Taulukon asteikko (1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä)

# Miten hyvin kunnan mielenterveyttä edistävät toimenpiteet tavoittavat seuraavat haavoittuvat ryhmät?



## Eniten toistuneet teemat:

- Lisää resursseja ja matalan kynnyksen toimijoita, erityisesti kouluihin
- Selkeä koonti ja koordinaatio kunnan mielenterveyttä edistävistä toimista
- Vahvempi yhteistyö hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa
- Koulutuksen lisääminen: puheeksiotto, palvelupolut, lyhyet täsmäkoulutukset
- Matalan kynnyksen palvelut ja jalkautuminen (walk-in, kauppakeskukset, kylät)
- Tiedottamisen ja näkyvyyden parantaminen
- Työntekijöiden jaksamisen tuki ja esihenkilötyön vahvistaminen
- Haavoittuvien ryhmien parempi tavoittaminen ja digiosattomuuden huomiointi

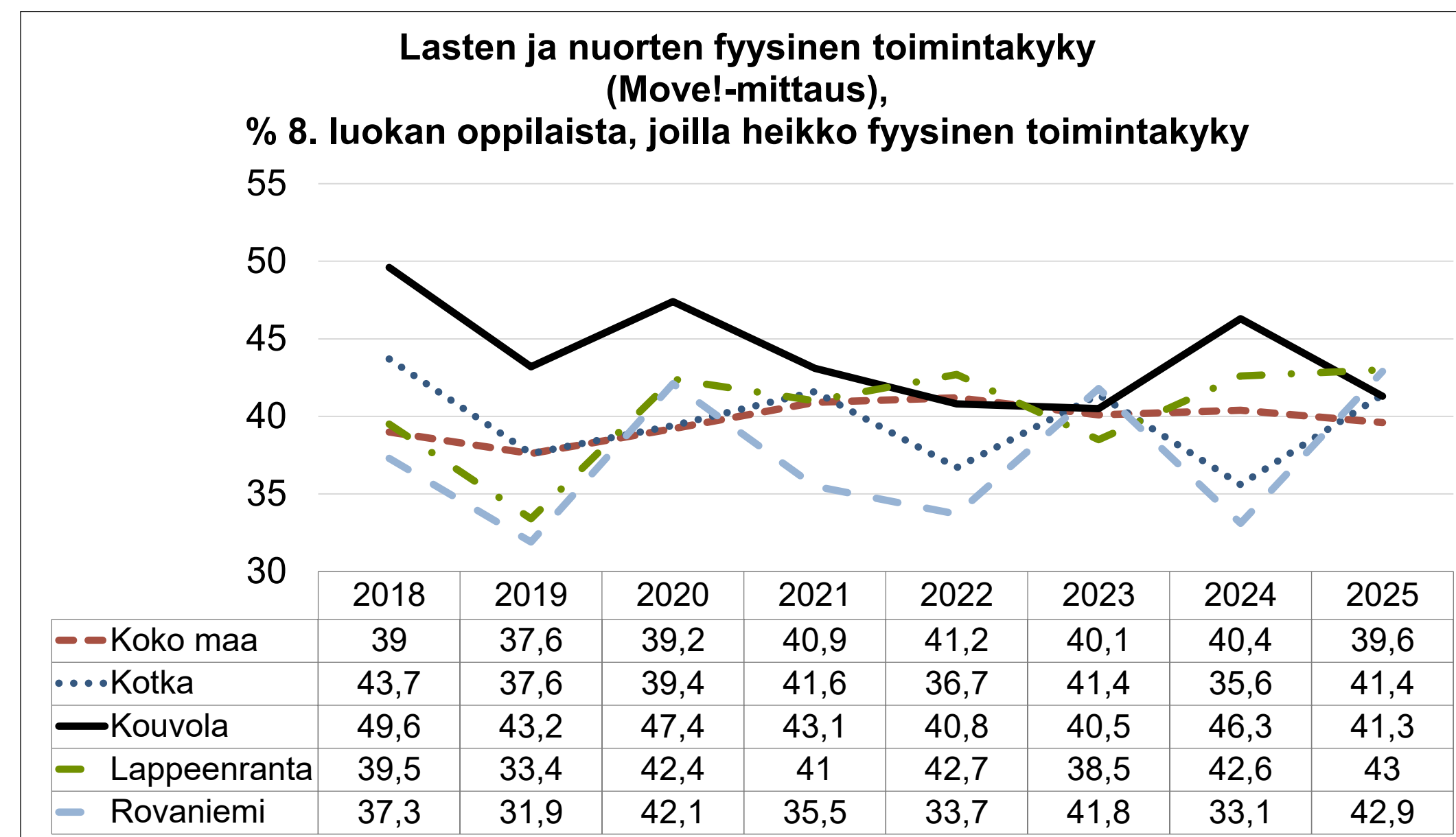
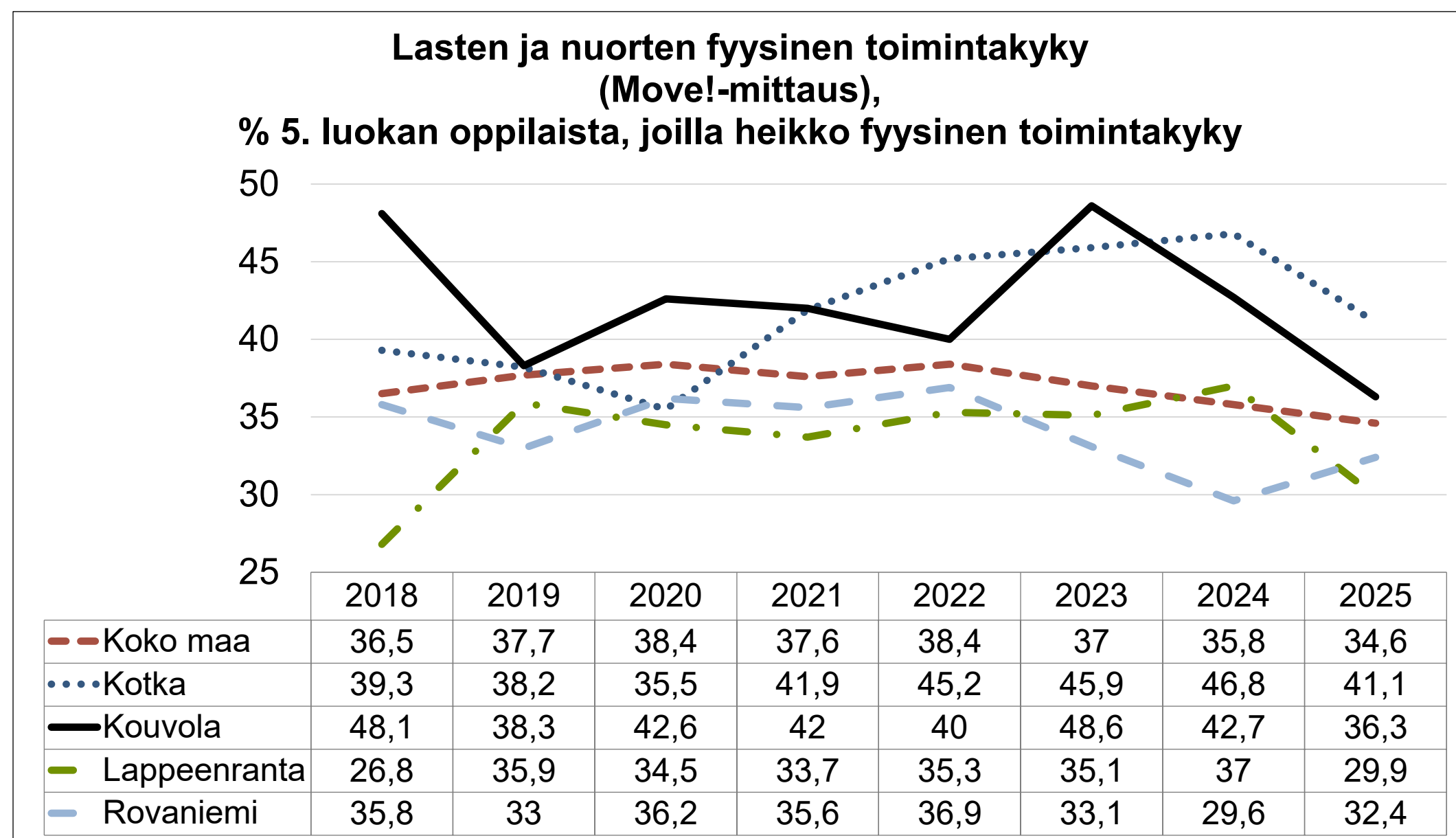
Taulukon asteikkö (1 = ei tavoita lainkaan, 5 = tavoittaa erittäin hyvin)

# Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa, yhteenveto

- Kouvolassa tehdään paljon mielenterveyttä edistävää työtä, mutta toiminta on hajanaista.
- Tarvitaan yhteistä suuntaa, koordinaatiota, näkyvyyttä ja matalan kynnyksen palveluja.
- Työntekijät kaipaavat selkeitä käytäntöjä, lisää tietoa ja tukea sekä parempia keinoja tavoittaa kaikkein haavoittuvimmat kuntalaiset.
- Ennaltaehkäisevää mielenterveystyötä tehdään monissa yksiköissä jonkin verran, mutta lähes kolmannes kokee työn vähäiseksi.
- Ennaltaehkäisevän työn kokonaisarvio on kohtalainen (KA 3,0), ja vahvuuksina nähtiin huolen puheeksiotto ja toimintaympäristön tuki.
- Yli puolet vastaajista kaipaa lisäosaamista erityisesti puheeksiotosta, palveluiden tuntemisesta ja haastavien tilanteiden kohtaamisesta.

**4. Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti**

# Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti 1/3 - MOVE – mittaus

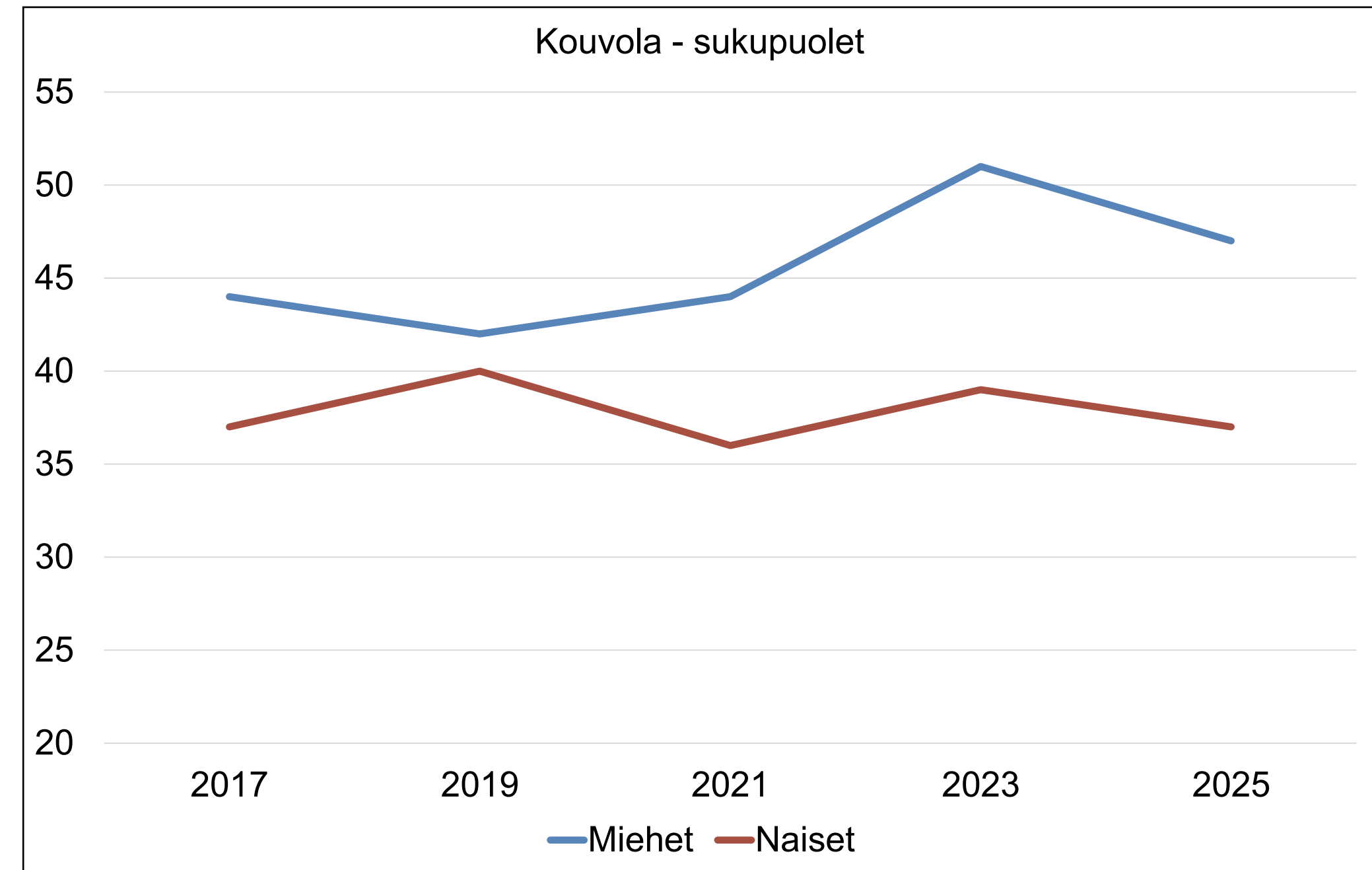
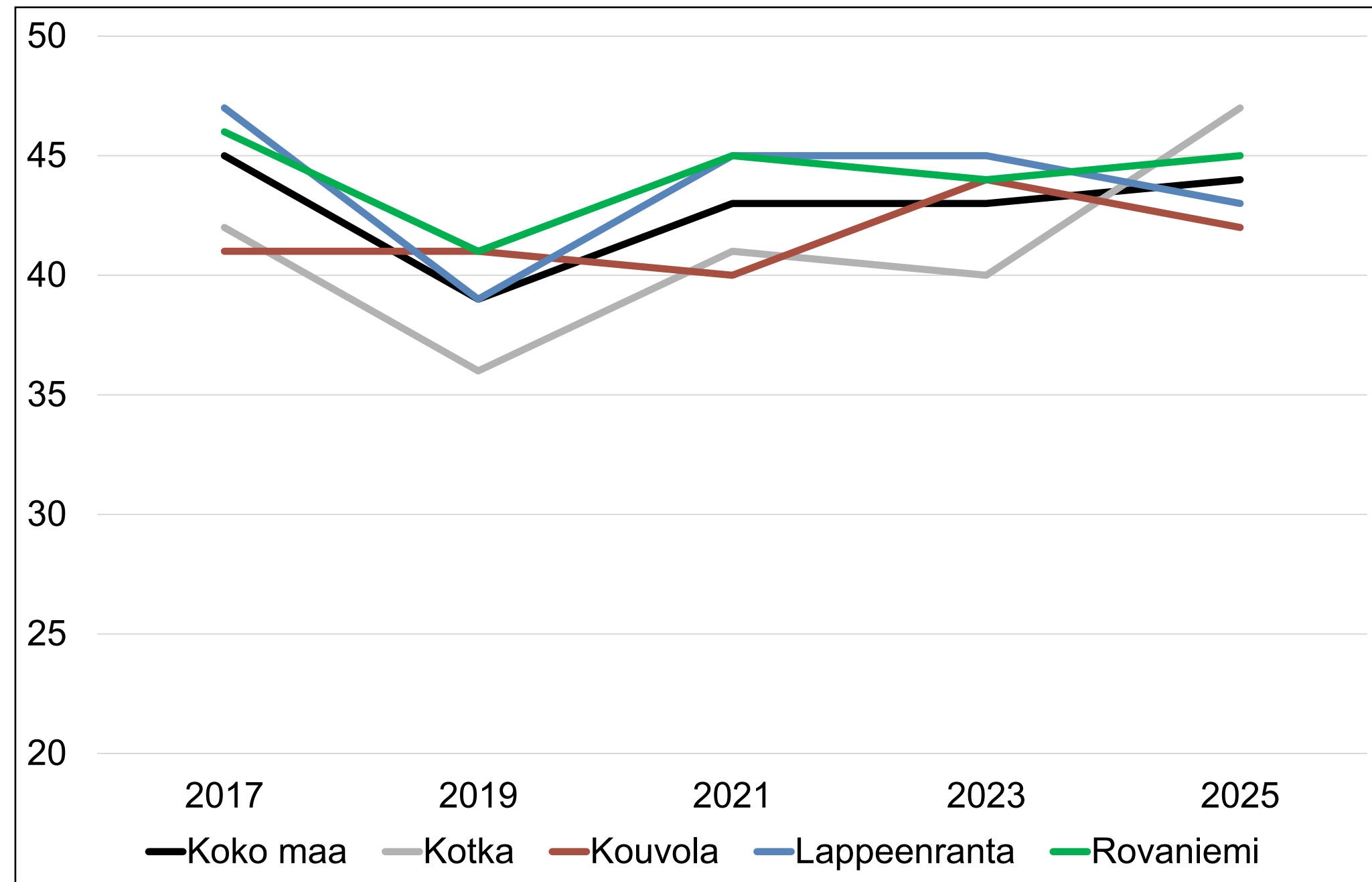


Move!-mittauksen mukaan Kouvolan 5.-luokkalaisista on heikko fyysinen toimintakyky 36 %:lla. Osuus on laskenut edellisestä vuodesta reilut 6 %-yksikköä. Verrokkikunnista suurempi osuus on Kotkassa. 8.-luokkalaisista kouvoolalaisista heikko fyysinen toimintakyky on 41 %:lla oppilaita. Osuus on laskenut edellisestä vuodesta 5 %-yksikköä.

## Analyysi:

Move-mittausten perusteella lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky on Kouvolassa kehittynyt myönteisesti, ja heikon toimintakyvyn osuus on selvästi vähentynyt sekä 5. että 8. luokalla. Tämä osoittaa, että liikkumista edistävät toimenpiteet, erityisesti koulupäivään ja arjen rakenteisiin kohdistuvat toimet, ovat olleet vaikuttavia toimintakyvyn näkökulmasta. Kouvolassa on käytössä Move! -malli, joka perustuu poikkihallinnolliseen yhteistyöhön. Kouluissa valmistaudutaan Move!-mittauksiin, jotka toteutetaan hyvissä ajoin ennen 5. ja 8. luokkien terveystarkastuksia. Terveystarkastuksissa liikkuminen otetaan puheeksi ja tarvittaessa oppilas voidaan ohjata lähetteellä liikuntaneuvojan tapaamiseen. KouluPT-toiminnan pilotointi on mahdollistanut kohdennetun tuen tarjoamisen, jonka tavoitteena on ollut aktivoida vähän liikkuvia lapsia ja vahvistaa heidän fyysistä toimintakykyään matalan kynnyksen ohjauksella.

# Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti 3/3 - Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista



Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus 4. ja 5. luokan oppilaista oli 42 %. Osuus on laskenut edellisestä mittauksesta 2 %-yksikköä ja Kouvolan arvo on vertailukuntia ja koko maan arvoa alhaisempi. Sukupuolten välinen ero on huomattava, viimeisimmässä mittauksessa pojista 47 % liikkui vähintään tunnin päivässä, kun vastaava osuus tytöistä oli 37 %.

## Analyysi:

Reilulla kolmanneksella väestöstä päivittäinen terveysliikunnan suositus ei toteudu. Kaupunki toteuttaa omissa palveluissaan jo paljon liikkumista lisääviä toimenpiteitä, mutta riittävän päivittäisen liikkumisen saavuttaminen edellyttää myös yksilön ja perheen vastuuta aktiivisen arjen ylläpitämisestä. Vaikka vähintään tunnin päivässä liikkuvien 4.–5.-luokkalaisten osuus on hieman laskenut, lasten fyysisessä toimintakyvyssä on samanaikaisesti tapahtunut myönteistä kehitystä Move-mittausten perusteella. Tämä viittaa siihen, että Kouvolaissa toteutetut liikkumista edistävät toimenpiteet ovat vahvistaneet lasten toimintakykyä ja perusliikuntataitoja, mutta ne eivät vielä riittävästi tue kaikkien lasten päivittäistä, säännöllistä arkiliikkumista. Maksuttomia Harrastamisen Kouvolan mallin tunteja koulujen yhteydessä tai läheisyydessä tarjottiin myös vuonna 2025.

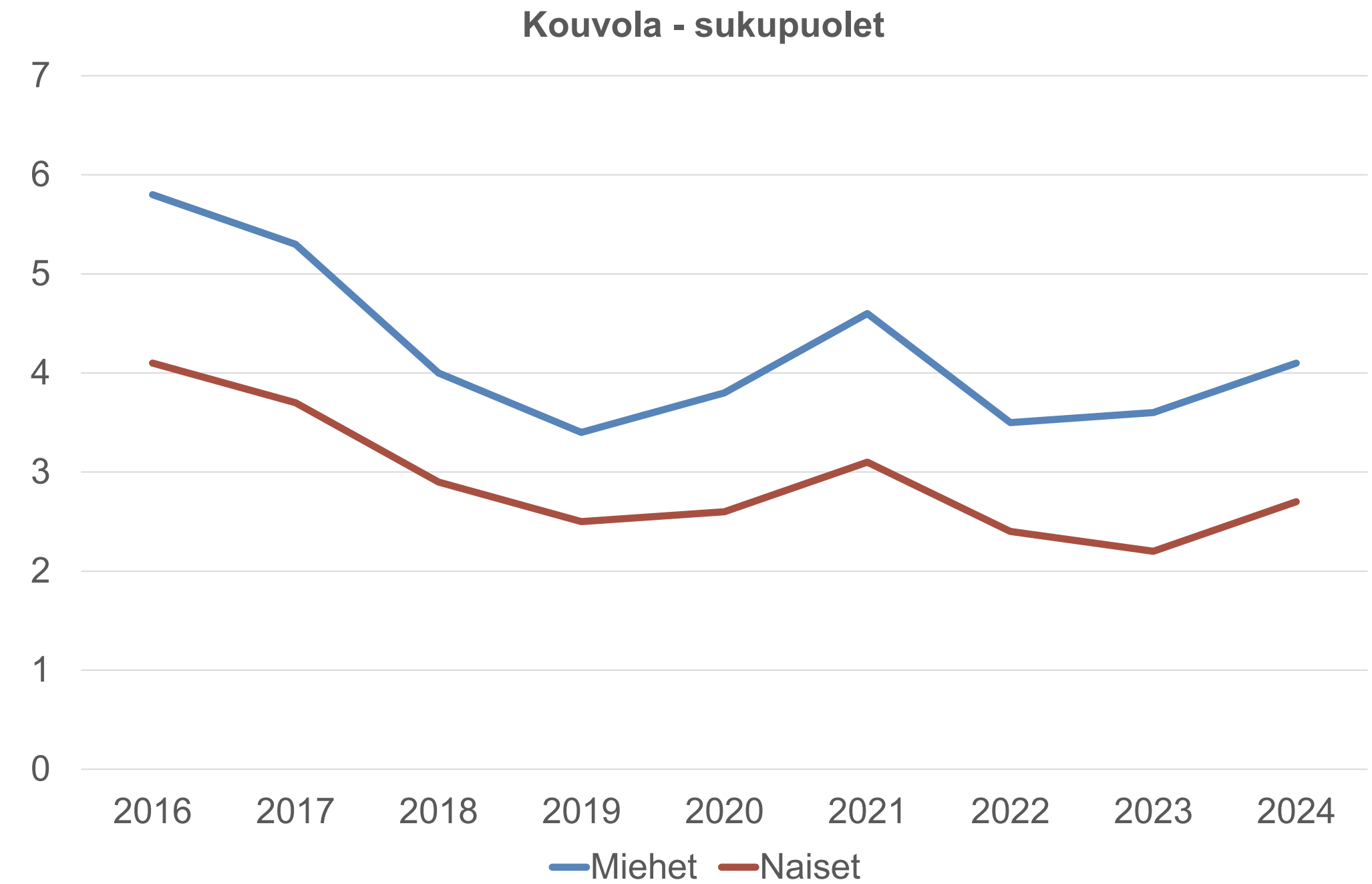
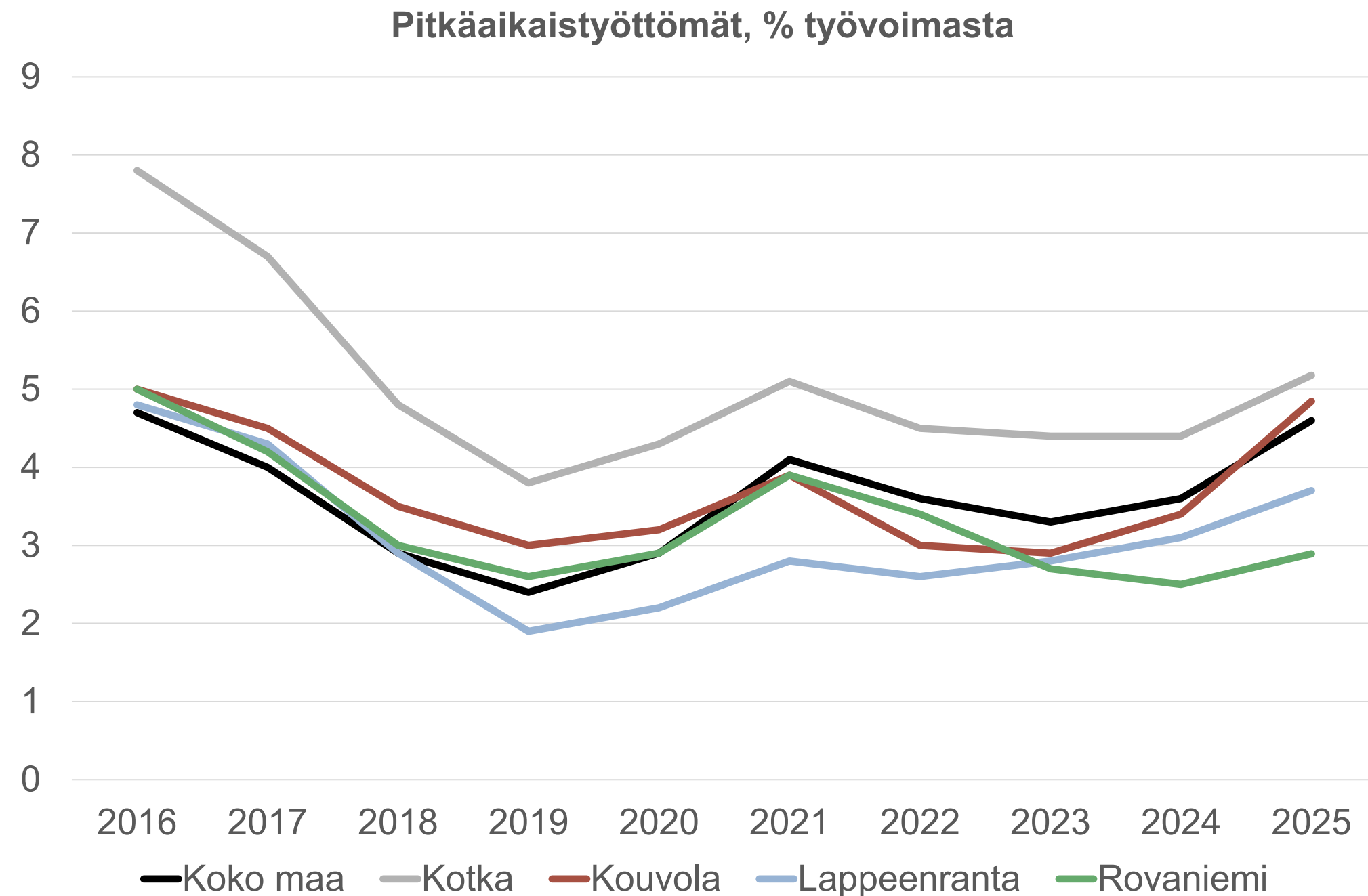
**5. Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja  
arkensa turvalliseksi sekä osallistuvat heille  
merkityksellisiin asioihin**

# Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa

**KOUVOLA**

## turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin 1/3

### Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta



Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on Kouvolassa toiseksi korkein Kotkan jälkeen ja 0,2 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa. Vuodesta 2024 vuoteen 2025 kasvu on ollut voimakkainta Kouvolassa, 1,4 %-yksikköä. Kouvolassa oli pitkäaikaistyöttömiä 1 210 vuonna 2024 ja viime vuonna 1 704. Miesten osuus on suurempi kuin naisten.

#### Analyysi:

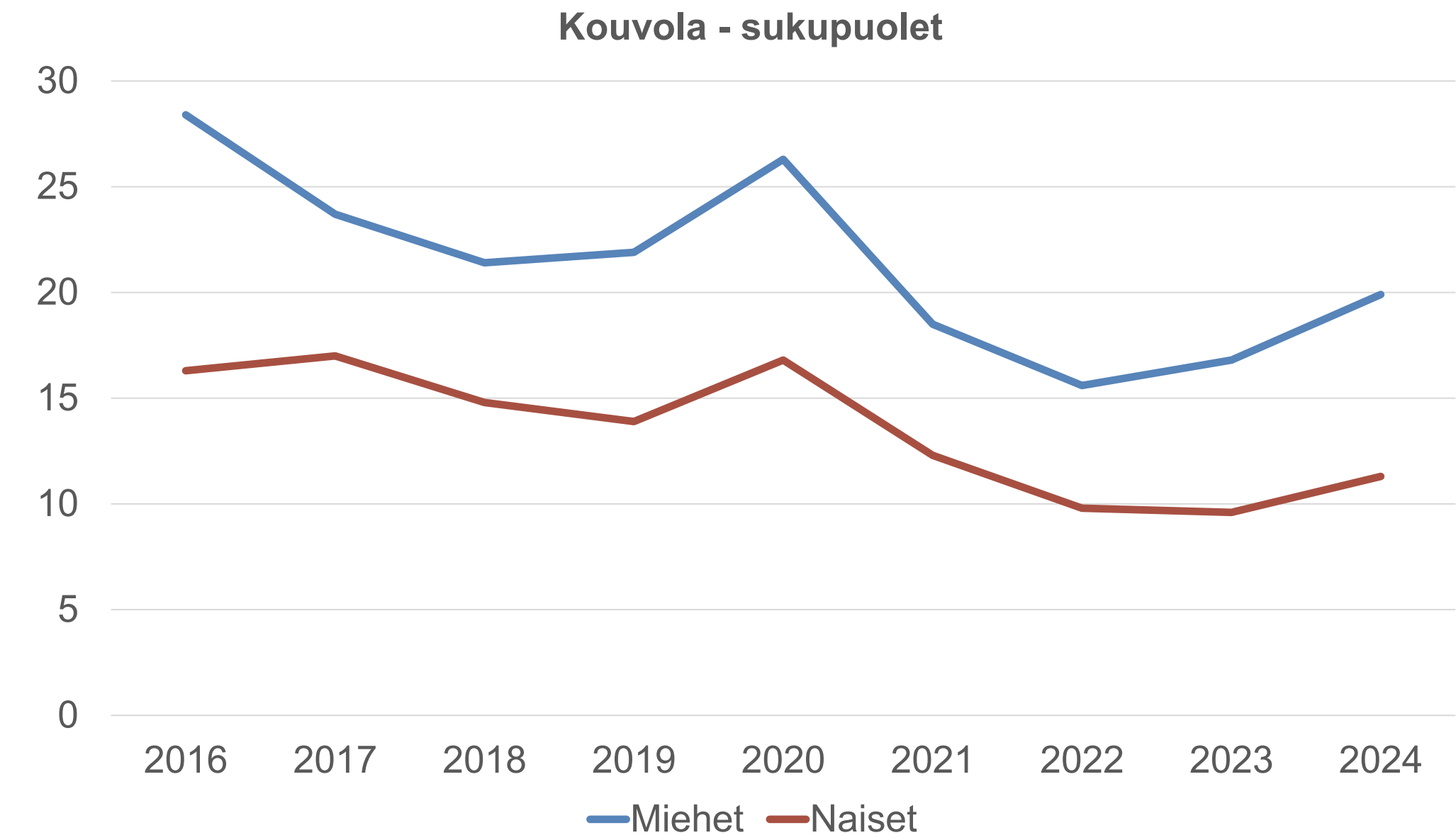
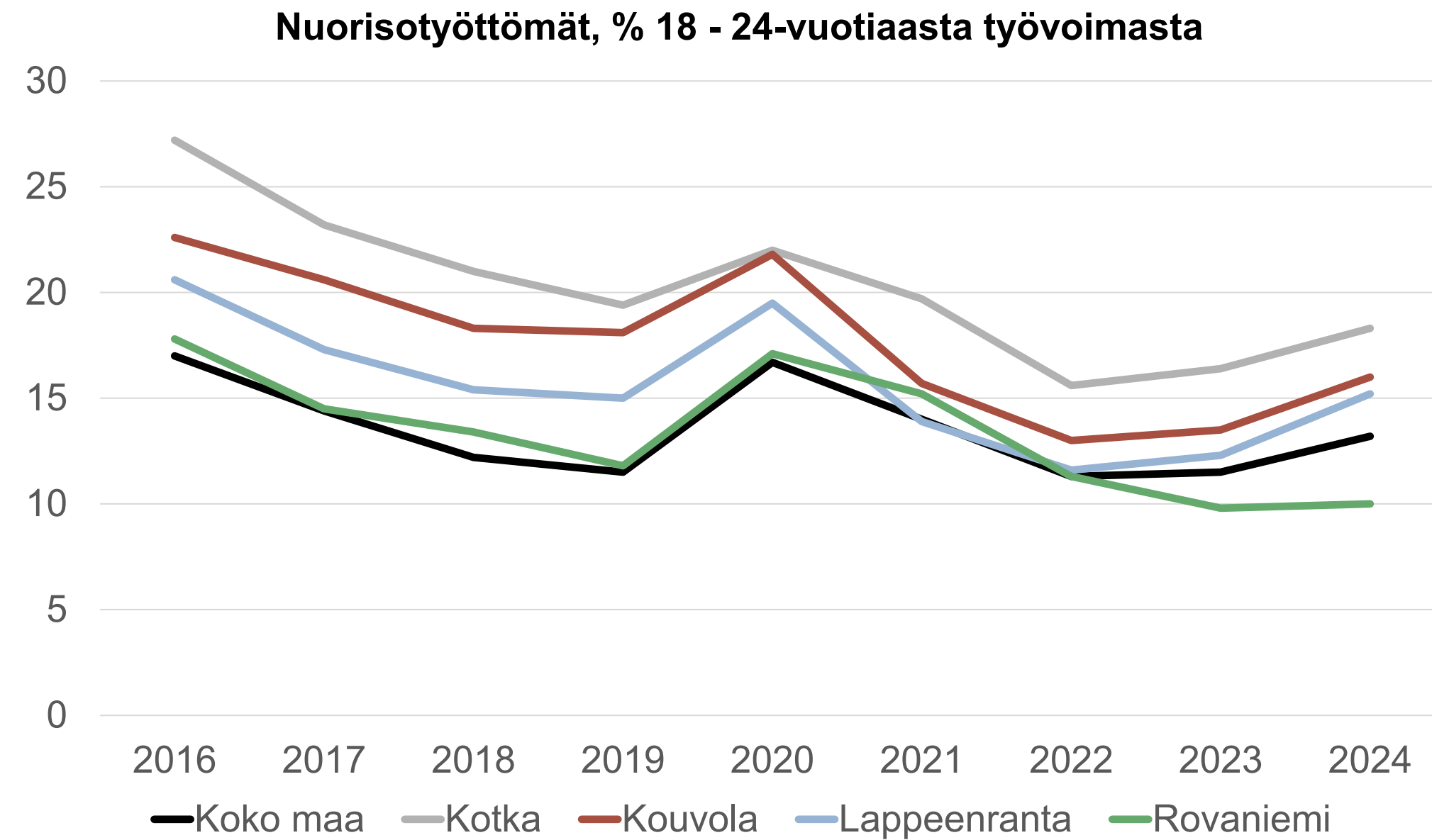
Pitkäaikaistyöttömyys on vaativa ongelma Kouvolan ja Kymenlaakson alueella. Työpaikkojen vähyys ja työttömäksi jääneiden työkykyongelmat sekä matala koulutustaso tekevät pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisestä erittäin vaikeaa. On myös hyvä huomata, että vähentynyt työvoimapalvelun rahoituspohja sekä uusi rahoitusmalli ovat vähentäneet mahdollisuuksia ylläpitää palveluita, jotka eivät johda työllistymiseen, mutta tilastollisesti vähentävät pitkäaikaistyöttömyyttä. Palvelumäärän väheneminen selittää suurimman osan viime vuoden pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen on luotu erillinen ohjelma, jossa pyritään sekä täsmävalmennuspalveluita ja täsmäkoulutuspalveluita sekä erityisryhmien työnvälitystä tehostamalla pyrimme vaikuttamaan pitkäaikaistyöttömien määrään.

# Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa

**KOUVOLA**

## turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin 2/3 -

### Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta



Nuorisotyöttömien osuus 18-24 –vuotiaasta työvoimasta on Kouvolassa toiseksi korkein Kotkan jälkeen ja 2,8 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa. Vuodesta 2023 vuoteen 2024 kasvu on ollut voimakkainta Lappeenrannassa 2,9 %-yksikköä. Kouvolassa oli alle 25-vuotiaita työttömiä 442 vuonna 2024 ja viime vuonna 520. Miesten osuus on suurempi kuin naisten.

#### Analyysi:

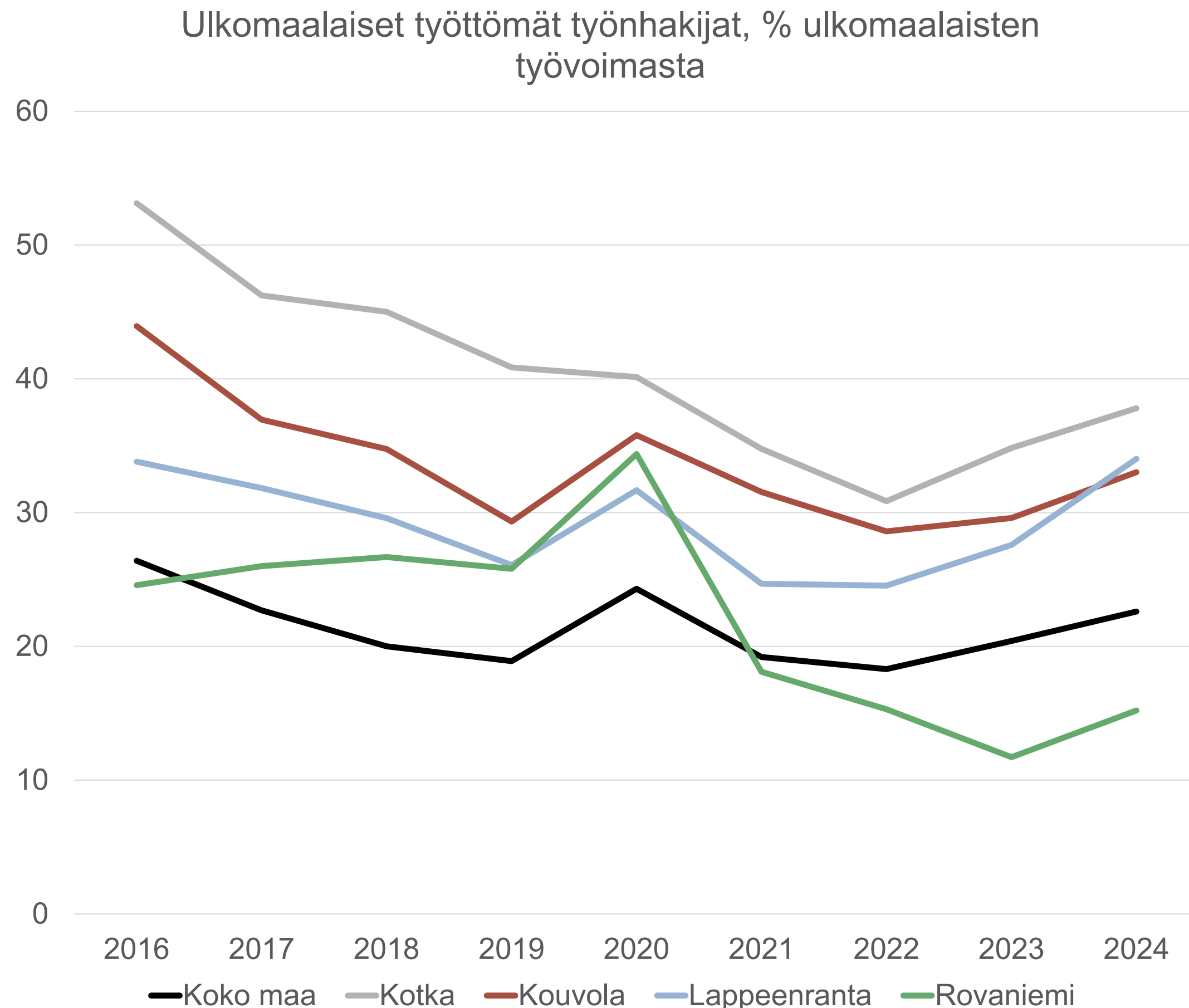
Nuorten työnhakijoiden ryhmään pätee hyvin pitkälti samat syyt ja toimenpiteet kuin edellä kuvatussa pitkäaikaistyöttömyyden tilanteessa. Toimenpiteinä, joilla pyrimme vaikuttamaan nuorten työttömien tilanteeseen on meidän ohjaamo- ja nuorten työpaja - tiimin palveluiden kehittämisen tuloksellisemmiksi tämän vuoden aikana ja osana pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisen ohjelmaa nuorten pitkäaikaistyöttömien täsmäkouluttaminen sekä yritys- ja nuorilähtöisemmän työnvälitysohjelman kehittäminen.

# Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa

**KOUVOLA**

## turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin 3/3 –

### Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat, % ulkomaalaisten työvoimasta



Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisten työvoimasta on korkein Kotkassa 37,8 %. Kouvolaossa osuus on 33,0 %, mikä on 10,4 %-yksikköä korkeampi kuin koko maan arvo ja Lappeenrannan kanssa samaa tasoa.

#### Analyysi:

Kouvolan työmarkkinatilanteen ollessa hyvin haastava myös kv-työnhakijoiden työllistyminen on vaikeutunut. Olemme yhdistäneet vuoden -25 lopulla työvoimapalvelun ja muun kaupungin kv-palvelun yhdeksi kv-palvelutiimiksi. Muutos elinvoiman edistämisen ja työllistymisen vauhdittamiseen on vaatinut koko palvelukokonaisuuden uudelleen rakentamisen. Tämän vuoden aikana pyrimme uusitulla palvelukokonaisuudella vastaamaan tehokkaammin niin työperäisen maahanmuuton edistämiseen, kv-opiskelijoiden kiinnittymiseen paikallisille työmarkkinoille sekä jo Kouvolaossa olevan kv-taustaisen työvoiman saamiseen tehokkaammin työllistymään yrityksiin.

## **6. Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö**

# Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö

- Kymenlaakson hyvinvointialueen hyvinvointialuestrategia 2026-2029 hyväksytty hyvinvointialueen aluevaltuustossa 9.12.2025
- Kymenlaakson hyvinvointialueen tuottavuusohjelma 2026-2030 hyväksyttiin 9.12.2025
  - Vuosille 2026–2030 laadittu tuottavuusohjelma toimeenpanee strategiaa ja ohjaa hyvinvointialueen toimintaa kohti talouden tasapainoa. Tuottavuusohjelmalla tavoitellaan toiminnan hallittua uudistamista ja talouden tasapainotusta. Jotta alijäämän kertyminen saadaan pysäytettyä ja kertyneet alijäämät katettua vuoden 2030 loppuun mennessä, taloutta tulee sopeuttaa pysyvästi.
- Aluevaltuusto hyväksynyt 3.3.2026
  - Hyvinvointialueen palvelustrategia ja järjestämissuunnitelma 2026-2029
  - Alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma 2026-2029
- Lisäksi valmistelussa on muita lakisääteisiä asiakirjoja
- Kymenlaakson hyvinvointialueen ja Kymenlaakson kuntien strateginen yhteistyösopimus Kaupunginhallitus 02.10.2023 § 233, joka pitää sisällään ylätason Kymenlaakson hyvinvoinnin kuntafoorumin ja Viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumin 2 kertaa/vuosi.
- Asiantuntijatason yhteistyöverkostot, jossa keskeiset osa-alueet ovat seuraavat:
  - a) Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
  - b) Työllisyyden hoito
  - c) Maahanmuutto ja kotoutumisen edistäminen
  - d) Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen
  - e) TKI- toiminta, vaikuttavuus ja tiedolla johtaminen
  - f) Palveluverkko ja maankäyttö

# Kymenlaakson hyvinvointialueen tuottavuusohjelma

Tuottavuusohjelma jakautuu kärkiin 1-5 ja niiden alla esitettyihin tavoitteisiin  
 – Tavoitteissa onnistuminen on edellytys tuottavuusohjelman onnistumiselle

1	Ohjaamme asiakkaat ensikontaktista lähtien oikeaan palveluun ja ennaltaehkäisemme raskaampien palvelujen tarvetta	2	Johdamme ostopalveluiden kokonaisuutta ja oman tuotannon hyödyntämistä tavoitteellisesti	3	Lisäämme työme tuottavuutta ja henkilöstön hyvinvointia sisäisiä prosesseja kehittämällä	4	Luomme toimivan ja kustannustehokkaan palveluympäristön ja rakennamme monipuoliset palvelukanavat sen ympärille	5	Kehitämme saumattomat palveluketjut ja hoitopolut
1.1	Vahvistamme sote-integraatiota ja kustannusvaikuttavuutta palveluihin ohjautumisessa	2.1	Ohjaamme palveluiden tuotantotavan valintaa systemaattisesti tuotantotapa-analyseilla ja johdamme niiden toimeenpanoa	3.1	Johdamme prosesseja ja työnkuvia yhteisten strategisten tavoitteiden mukaisesti	4.1a	Luomme toimivan sairaaloiden työnjaon sekä kustannustehokkaan palveluympäristön	5.1	Sujuvoitamme vuodeosastoilta kotiutumista vahvistamalla palvelurajat ylittäviä ja moniammatillisia yhteistyömalleja
1.2	Siirrämme painopistettä erikoissairaanhoidosta perustasolle	2.2	Vahvistamme omistaja- ja sopimusohjausta in-house yhtiöissä kustannusten hillitsemiseksi	3.2	Varmistamme henkilöstön tarkoituksenmukaisen kohdentumisen ydintehtäviin ja asiakastyöhön	4.1b	Teemme palveluympäristöä koskevat päätökset terveys-, sosiaali- ja pelastuslaitoksen palveluissa ja toimeenpanemme muutokset	5.2	Varmistamme, että paljon palveluita käyttävien asiakkaiden hoito on suunniteltu kustannusvaikuttavasti
1.3	Vahvistamme kotiin vietäviä palveluita ja ennaltaehkäiseviä palvelumuotoja	2.3	Karsimme päällekkäiset järjestelmät ja vältettävissä olevat ostopalvelukustannukset	3.3	Seuraamme ja kehitämme säännöllisesti henkilöstön hyvinvointia ja työssä jaksamista	4.2	Laajennamme digipalveluiden käyttöä ja hyödynnämme monipuolisia palvelukanavia fyysisten kontaktien vähentämiseksi	5.3	Vältämme prosessien tehottomuudesta johtuvia turhia tutkimuksia
1.4	Vahvistamme HYTE-työtä ja panostamme yhteistyöhön kolmannen sektorin ja kuntien kanssa					4.3	Varmistamme tilojen korkeat käyttöasteet ja luovumme ylimääräisistä tiloista		
						4.4	Vahvistamme työnjakoa yhdessä muiden hyvinvointialueiden kanssa		

# Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö - työllistäminen

Analyysi (volyymit, tehtävä työ, haasteet, onnistumiset):

Hyvinvointialueen kanssa tehdään paljon yhteistyötä työllistämiseen liittyen. Volyymiltaan isoin palvelu on kuntouttava työtoiminta, jossa on ollut 498 työnhakijaa vuonna 2025. Erittäin tärkeä yhteistyön muoto on myös monialaisen työllistämisen yhteistyö (niin sanottu TYM-työ). Siinä hyvinvointialueen ja Kelan kanssa pyrimme löytämään jokaiselle asiakkaalle, jolla on työkyky- ja etuushaasteita, mutta kuitenkin työllistymisen näkymää, vaikka pidemmänkin polun päässä, yksilöllisiä ratkaisuja yhteisillä tapaamisilla, tiedonvaihdolla ja yhteisellä työkykytiimillä. Pääosin ratkaisut liittyvät työkyvyn vahvistamiseen, toimeentulohuolien hälventämiseen, oikealle etuudelle siirtymiseen ja niiden jälkeen täsmätyökykyisten työnvälitykseen. Lisäksi teemme hyvinvointialueen kanssa paljon yhteistyötä liittyen työttömien terveystarkastukseen sekä muuhun sosiaali- ja terveydenhuoltoon ohjaamiseen asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon haasteiden ratkaisemiseksi, jotta työllistyminen mahdollistuisi.

Haasteena on isot asiakasmäärät tässä vaikeassa suhdannetilanteessa sekä asiakkaiden syvät ja monimutkaiset ongelmat, joiden ratkominen on vaikeaa erityisesti vakavien mielenterveys-, päihde- ja tukielinsairauksien kohdalla. Haasteena on myös rahoitusmalli, joka ei työllisyysaluenäkökulmasta mahdollista pitkiä palveluaikoja, jos tämä ei suoraan johda asiakkaan työllistymiseen kuten usein on hyvinvointialueyhteistyössä esim. Kuntouttavassa työtoiminnassa. Onnistumisena voi mainita, että tässäkin ajassa monialaisen työllistämisen edistämisen kautta kuitenkin on saatu asiakkaita työllistymään ja koulutukseen. Samalla olemme käyneet läpi kuntouttavan työtoiminnan asiakasryhmät ja monialaisen työllistämisen asiakasryhmät ja vaihtaneet palvelusuuntaa monivuotisille asiakkaille uusien keinojen löytämiseksi ja toisaalta myös uusien asiakkaiden palveluun pääsyn varmistamiseksi.

# Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö - opiskeluhuolto ja varhaiskasvatus

Analyysi (volyymit, tehtävä työ, haasteet, onnistumiset):

Varhaiskasvatuksen osalta hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö liittyy mm. neuvolayhteistyöhön 4-vuotistarkastuksissa, perhekeskusyhteistyöhön, Yhdessä-tiimin työhön sekä lastensuojeluun. Kasvatus- ja opetuspalvelut toimivat yhdessä Hyvinvointialueen kanssa alueen eri verkostoissa, mm. Kaveri-verkostossa, alueelliset ydinryhmät ja LAPE-verkostossa.

Esi- ja perusopetuksen opiskeluhuolto on lakisääteistä, toteutuu säännöllisesti ja koskee jokaista esi- ja perusopetukseen osallistuvaa. Opiskeluhuoltoa toteutetaan yksilö-, yksikkö- ja kuntatasoisesti. Yhteistyölle on olemassa rakenteet, mutta haasteena on saumattomien palvelupolkujen luominen Kymenlaakson hyvinvointialueen kynnyksettömiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin. Haasteena on psykologien saatavuus kouluterveydenhuoltoon.

# 7. Yhteenveto

# Yhteenveto

## Positiiviset kehityskulut

- Move!-mittauksen mukaan Kouvolan 5.-luokkalaisista on heikko fyysinen toimintakyky 36 %:lla. Osuus on laskenut edellisestä vuodesta reilut 6 %-yksikköä. Verrokkikunnista suurempi osuus on Kotkassa. 8.-luokkalaisista kouvolaalaisista heikko fyysinen toimintakyky on 41 %:lla oppilaita. Osuus on laskenut edellisestä vuodesta 5 %-yksikköä.
- Kouvolaalaisista 8.-9. luokan oppilaista 28,3 % tuntee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Osuus on yhtä suuri kuin koko maassa, mutta pienentynyt edellisestä vuodesta.
- Hyvinvoivasti itsensä kokeneiden osuus nousi viimevuotisesta hyvinvointikyselystä merkittävästi; 6 prosenttiyksikön verran (51 %). Huonosti voivien osuus puolestaan laski 9 prosenttiyksikön verran (19 %).

## Negatiiviset kehityskulut

- Kouvolassa työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on suurin, 8,4 %. Luku on laskenut 0,1 % yksikköä edellisestä vuodesta.
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus 4. ja 5. luokan oppilaista oli 42 %. Osuus on laskenut edellisestä mittauksesta 2 %-yksikköä ja Kouvolan arvo on vertailukuntia ja koko maan arvoa alhaisempi.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on Kouvolassa toiseksi korkein Kotkan jälkeen ja 0,2 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa.
- Nuorisotyöttömien osuus 18-24 -vuotiaasta työvoimasta on Kouvolassa toiseksi korkein Kotkan jälkeen ja 2,8 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa.
- Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisten työvoimasta on korkein Kotkassa 37,8 %. Kouvolassa osuus on 33,0 %, mikä on 10,4 %-yksikköä korkeampi kuin koko maan arvo ja Lappeenrannan kanssa samaa tasoa.

# 8. Käsittely

## Kertomuksen laatijat

- Hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi
- Kehittämispäällikkö Liisa Kolari, puh. 020 615 8026, liisa.kolari(at)kouvola.fi
- Toimialat ovat analysoineet omat palvelunsa itse.

## Toimielinkäsittelyt

- Kaupungin jory 22.4
- Nuorisovaltuusto 15.4
- Vammaisneuvosto 9.4.
- Vanhusneuvosto 11.3.
- Kh 27.4.

## Kertomuksen hyväksyminen

- Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026 käsitellään Kouvolan kaupunginvaltuustossa 11.5.2026.

# Linkit

- [HYTE-kerroin – kannustin kunnille – THL](#)
- [Move! | Opetushallitus](#)
- [Kymenlaakson alueellinen-hyvinvointikertomus-ja-vaestoryhmakehoittaiset-hyvinvointisuunnitelmat-2026-2029](#)
- [Kouvolan hyvinvointisuunnitelma-2025-2029](#)
- [Kouvolan kaupunkistrategia 2025 taskukirja](#)



# KOUVOLLA

**Kiitos!**